

ปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ
ในประเทศไทย

สารนิพนธ์
ของ
ปิยะภรณ์ แซ่ไคว่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2549

ปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ
ในประเทศไทย

สารนิพนธ์
ของ
ปิยะภรณ์ แซ่ไคว่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ
ในประเทศไทย

บทคัดย่อ
ของ
ปิยะภรณ์ แซ่ไคว่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2549

ปิยะภรณ์ แซ่โจ้ว. (2549). *ปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย*. สารนิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยและปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546

การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ในช่วงปี 2527-2546 รวมทั้งสิ้น 20 ปี โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อหาสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยที่เหมาะสม โดยสมการที่เหมาะสมคือ

$$FDI = 230,228.90 + 6,250.07ER - 0.125EM - 29,404.90Tax$$

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย โดยอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีทิศทางเดียวกันกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมและอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยมีทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

**FACTORS AFFECTING NET QUANTITY FOREIGN DIRECT INVESTMENT
IN THAILAND**

**AN ABSTRACT
BY
PIYAPORN SAEKHOW**

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Economics degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
May 2006**

Piyaporn Saekhow. (2006). *Factors Affecting Net Quantity Foreign Direct Investment in Thailand*. Master's Project , M. Econ. (Managerial Economics). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisor : Maitri Abhibhatanamontri.

The research had a purpose to study which generality of net quantity Foreign direct investment in Thailand. and factors affecting net quantity foreign direct investment in Thailand. during 1984-2003

This study is based on annual secondary data during 1984-2003 for twenty years. And using multiple linear regression model to find the factors affecting net quantity foreign direct investment in Thailand and the best model were

$$FDI = 230,228.90 + 6,250.07ER - 0.125EM - 29,404.90Tax$$

The results of the study revealed that factors affecting net quantity foreign direct investment in Thailand were exchange rate , export manufacture product and import duty tax. The factor that has positive with net quantity foreign direct investment in Thailand was exchange rate and the factors that have negative with net quantity foreign direct investment in Thailand were export manufacture product and import duty tax.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย” สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และชี้แนะแนวทางให้คำปรึกษาทั้งในด้านวิชาการ และการปฏิบัติงานวิจัยให้แก่ผู้ทำการศึกษาตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย ตลอดจนให้ความกรุณาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และอาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล ที่ได้กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ และให้คำแนะนำเพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ.....	13
วิวัฒนาการของบรรษัทข้ามชาติในประเทศไทย.....	23
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิ	
จากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2540-2546.....	26
นโยบายและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมการลงทุน.....	27
มาตรการด้านการเงินการคลังของรัฐบาลที่ส่งผลต่อการลงทุน	
โดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	41
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	79
ความมุ่งหมายของการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย.....	79
ขอบเขตของการวิจัย.....	79
สมมติฐานในการวิจัย.....	80
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
การอภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	102
ภาคผนวก ค.....	109
ภาคผนวก ง.....	125
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	130

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ปริมาณการลงทุน การออม และช่องว่างการออม-การลงทุนในประเทศไทย ช่วงปี 2523-2546.....	2
2	ปริมาณเงินทุนสุทธิจากต่างประเทศภาคเอกชน ช่วงปี 2526-2546.....	3
3	ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 – 2546.....	55
4	สัดส่วนปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเทศ ช่วงปี 2527 – 2546.....	57
5	สัดส่วนปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามภาคการลงทุน ในช่วงปี 2527-2546.....	59
6	ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อการส่งออก ในช่วงปี 2541-2546.....	62
7	ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จำแนกตาม ประเภทกิจการในช่วงปี 2541-2546.....	64
8	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในช่วงปี 2527-2546.....	66
9	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในช่วงปี 2527-2546.....	68
10	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ในช่วงปี 2527-2546.....	70
11	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย ในช่วงปี 2527-2546.....	72
12	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ในช่วงปี 2527-2546.....	73
13	ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมภายในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย และมูลค่าการส่งออก สินค้าอุตสาหกรรม ช่วงปี 2527-2546.....	75

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนแบบคัตออกของปัจจัยที่กำหนด การลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย.....	76
15 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเทศ ช่วงปี 2527 – 2546.....	99
16 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามภาคการลงทุน ในช่วงปี 2527-2546.....	101

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 จนกระทั่งถึงปี 2546 รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 ฉบับ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเร่งรัดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมให้ก้าวไปอยู่ในระดับที่ดีขึ้น นั่นคือการที่ประชาชนในประเทศมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม จึงเกิดการลงทุนในโครงการต่างๆ จำนวนมาก ทั้งการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ภาคสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ส่งผลให้ปริมาณความต้องการเงินทุนในประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณเงินออมภายในประเทศยังมีอยู่จำกัดและไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อการลงทุน จนทำให้เกิดปัญหาการขาดดุลการออมหรือช่องว่างการออม-การลงทุนขึ้น (Saving Investment Gap) พิจารณาตาราง 1 จะเห็นว่าปริมาณการลงทุนภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 291,215 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น 1,483,200 ล้านบาท ในปี 2546 ในขณะที่ปริมาณการออมภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกันจาก 222,520 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น 1,862,200 ล้านบาท ในปี 2546 โดยปัญหาช่องว่างการออม-การลงทุนในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก -68,695 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น -347,945 ล้านบาท ในปี 2539 ยกเว้นในช่วงปี 2541-2546 ที่ปัญหาดังกล่าวลดลง จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าในช่วงที่ผ่านมาปริมาณเงินออมภายในประเทศมีไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อการลงทุนในประเทศที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามาเติมเต็มช่องว่างการออมและจุนเจือกิจกรรมการลงทุนในประเทศ

โดยในระยะแรกประมาณปี 2523-2525 เงินทุนจากต่างประเทศที่ไหลเข้ามายังประเทศไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินให้กู้ยืมและเงินให้เปล่าภาครัฐบาล ต่อมาเมื่อประเทศไทยมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น รูปแบบการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศจึงเปลี่ยนมาเป็นเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและเงินลงทุนในหลักทรัพย์มากขึ้น (ธิดารัตน์ โชคลุชาติ. 2540 : 37) พิจารณาตาราง 2 ปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศ ในช่วงปี 2526-2532 ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศโดยมีปริมาณเงินลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 8,225 ล้านบาท เป็น 45,698 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่ปริมาณเงินกู้ยืมสุทธิจากต่างประเทศกลับมีแนวโน้มลดลงจนกระทั่งติดลบในบางปี และในช่วงปี 2526-2532 ปัญหาช่องว่างการออม-การลงทุนในประเทศ

ตาราง 1 ปริมาณการลงทุน การออม และช่องว่างการออม-การลงทุน ในประเทศไทย
ช่วงปี 2527-2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	การลงทุนในประเทศ (GDI)	การออมภายในประเทศ (GNS)	ช่องว่างการออม-การลงทุน (GDP-GNS)
2527	291,215	222,520	-68,695
2528	298,405	244,497	-53,908
2529	293,235	276,895	-16,340
2530	362,347	357,408	-4,867
2531	508,354	499,528	-8,826
2532	651,175	633,008	-18,167
2533	902,978	721,083	-181,895
2534	1,073,877	869,093	-204,784
2535	1,131,345	956,194	-175,151
2536	1,266,397	1,094,250	-172,147
2537	1,460,941	1,290,558	-170,383
2538	1,762,158	1,492,099	-270,059
2539	1,928,161	1,580,216	-347,945
2540	1,593,162	1,564,138	-29,024
2541	945,973	1,470,078	524,105
2542	950,600	1,397,700	447,100
2543	1,124,100	1,548,100	424,000
2544	1,237,100	1,551,100	314,000
2545	1,299,800	1,666,200	366,400
2546	1,483,200	1,862,200	379,000

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2548

ตาราง 2 ปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศภาคเอกชน ช่วงปี 2526-2546

หน่วย : ล้านบาท											
ประเภทเงินทุน / ปี	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536
1. เงินลงทุนโดยตรง	8,225	9,644	4,402	6,908	9,044	27,964	45,698	64,695	51,389	53,691	43,812
(สัดส่วน)	(44.95)	(22.84)	(22.41)	(54.93)	(43.40)	(37.44)	(28.35)	(26.72)	(18.82)	(28.02)	(24.70)
2. เงินกู้ยืม	4,201	24,566	2,109	-3,334	-16,006	4,640	46,930	114,889	143,707	69,158	-61,148
(สัดส่วน)	(22.96)	(58.25)	(10.73)	(-26.52)	(-76.79)	(6.21)	(29.11)	(47.45)	(52.63)	(36.09)	(-34.45)
3. เงินลงทุนในหลักทรัพย์	340	-87	3,858	2,517	12,862	11,185	36,658	11,507	3,848	14,104	122,628
(สัดส่วน)	(1.86)	(-0.21)	(19.64)	(20.02)	(61.71)	(14.98)	(22.74)	(4.75)	(1.41)	(7.36)	(69.13)
4. บัญชีเงินฝากผู้มีถิ่นฐาน	5,327	8,358	10,813	9,672	10,592	21,718	28,104	34,311	52,433	44,517	67,833
(สัดส่วน)	(29.11)	(19.82)	(55.04)	(76.92)	(50.82)	(29.08)	(17.43)	(14.17)	(19.2)	(23.23)	(38.24)
5. อื่นๆ	207	-309	-1,536	-3,189	4,351	9,171	3,807	16,742	31,666	10,140	4,272
(สัดส่วน)	(-1.12)	(-0.73)	(-7.82)	(-25.35)	(20.86)	(12.29)	(2.37)	(6.91)	(7.94)	(5.3)	(2.38)
รวม	18,300	42,172	19,646	12,574	20,843	74,678	161,197	242,144	273,043	191,610	177,397
(สัดส่วน)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

หมายเหตุ : 1. ปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศภาคเอกชนในที่นี้ ไม่รวมภาคธุรกิจธนาคาร

2. สัดส่วนร้อยละ แสดงปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศแต่ละประเภทเทียบกับปริมาณเงินลงทุนสุทธิทั้งหมดในแต่ละปี

ตาราง 2 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทเงินทุน / ปี	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
1. เงินลงทุนโดยตรง	33,241	49,887	57,472	117,696	209,888	134,592	115,286	172,640	44,959	77,529
(สัดส่วน)	(93.08)	(19.22)	(16.12)	(279.75)	(177.58)	(113.89)	(97.73)	(233.17)	(14.3)	(31.97)
2. เงินกู้ยืม	-144,987	38,122	140,054	-132,278	-166,782	-164,157	-180	-123,057	-96,311	-59,754
(สัดส่วน)	(-406)	(14.69)	(39.29)	(-314.41)	(-141.11)	(-175.5)	(-152.84)	(-166.2)	(-30.64)	(-24.64)
3. เงินลงทุนในหลักทรัพย์	27,503	85,035	88,242	138,268	20,502	14,884	3,066	-29,467	-47,930	-10,025
(สัดส่วน)	(77.02)	(32.76)	(24.75)	(328.65)	(17.35)	(15.91)	(2.60)	(-39.80)	(-15.25)	(-4.13)
4. บัญชีเงินฝากผู้มีถิ่นฐาน	51,143	84,163	73,764	-156,248	-173,816	-106,929	-14,040	-55,760	-214,498	-247,495
(สัดส่วน)	(143.21)	(32.43)	(20.69)	(-371.38)	(-147.06)	(-114.32)	(-11.90)	(-75.31)	(-68.24)	(-102.04)
5. อื่นๆ	-2,611	2,319	-3,067	-9,510	-7,985	28,072	-41,980	-38,397	-494	-2,795
(สัดส่วน)	(-7.31)	(0.90)	(0.85)	(-22.61)	(6.76)	(-30.02)	(35.59)	(-51.86)	(-0.17)	(-1.16)
รวม	-35,711	259,526	356,465	-42,072	118,193	-93,538	-117,961	-74,041	-314,304	-242,540
(สัดส่วน)	-100	100	100	-100	100	-100	-100	-100	-100	-100

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

หมายเหตุ : 1. ปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศภาคเอกชนในที่นี้ ไม่รวมภาคธุรกิจธนาคาร

2. สัดส่วนร้อยละ แสดงปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศแต่ละประเภทเทียบกับปริมาณเงินลงทุนสุทธิทั้งหมดในแต่ละปี

มีแนวโน้มลดลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของเงินลงทุนจากต่างประเทศสามารถชดเชยปัญหาการขาดดุลการออมในประเทศให้บรรเทาลงได้ ต่อมาในปี 2533 เมื่อประเทศไทยได้มีการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงิน เพื่อรองรับและสนับสนุนการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนในภูมิภาค จึงได้จัดตั้งศูนย์บริการธนาคารระหว่างประเทศ (Bangkok International Banking Facilities : BIBF) ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศในช่วงปี 2533-2534 เป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

พิจารณาตาราง 2 จะเห็นว่าในปี 2533 ปริมาณเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินลงทุนโดยตรง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.72 ของเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.75 ของเงินลงทุนสุทธิจากต่างประเทศทั้งหมด ส่วนเงินกู้ยืมกลับมีสัดส่วนลดลง แสดงว่ารัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากกว่าการพึ่งพาเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และในช่วงเวลาดังกล่าว ปัญหาช่องว่างการออม-การลงทุนในประเทศก็มีแนวโน้มลดลง (พิจารณาตาราง 1) ต่อมาในช่วงปี 2539-2540 ประเทศไทยเริ่มประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้รัฐบาลต้องตัดสินใจเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตรึงเงิน (Basket of currencies) มาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ (Managed Float) เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ทำให้เงินบาทอ่อนค่าลงอย่างมาก จากอัตรา 31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เป็น 41 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ ส่งผลให้ธุรกิจจำนวนมากพากันล้มละลาย เพราะไม่สามารถแบกรับภาระหนี้เงินกู้จากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับนักลงทุนหลายรายไม่มีเงินทุนเพียงพอสำหรับการพยุงธุรกิจของตน เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ลดการปล่อยสินเชื่อ ทำให้ปริมาณการลงทุนในประเทศทั้งจากภาครัฐบาลและเอกชนลดลง ส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศชะลอตัวลง (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, 2545 : 25-33) และในปี 2539 ประเทศไทยประสบกับปัญหาการขาดดุลการออมสูงสุดในรอบ 20 ปี เป็นจำนวน -347,945 ล้านบาท (พิจารณาตาราง 1) ดังนั้นเพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศในภาคต่างๆ สามารถฟื้นตัวได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการผลิต การจ้างงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีเสริมสภาพคล่องทางการเงินและลดปัญหาการขาดดุลการออมในประเทศ และผลพวงจากปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นส่งผลให้ ในช่วงปี 2541-2546 ประเทศไทยมีการเกินดุลการออม ทำให้ความต้องการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศลดลง แต่อย่างไรก็ตามมีการคาดการณ์ว่าในช่วงปี 2547-2552 รัฐบาลที่ได้มีการวางแผนสำหรับการลงทุนในโครงการเมกะโปรเจกต์หลายโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจในประเทศ เช่น โครงการส่วนต่อขยายรถไฟฟ้าใต้ดิน โครงการทางหลวงพิเศษเส้นทางลัดสู่ภาคใต้ (สมุทรสาคร-แหลมผักเบี้ย-ชะอำ) โครงการพิเศษสายรามอินทรา-วงแหวนรอบนอก เป็นต้น โดยมีมูลค่าการลงทุนรวมกว่า 1.5 ล้านล้านบาท (ปรางภา เหมทิวากร, 2547 : 21-22) แต่ปริมาณเงินออมภายในประเทศอาจไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อการลงทุนที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องอาศัยเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเป็นการลงทุนที่มีประโยชน์อย่างมากต่อประเทศผู้รับทุน เนื่องจากก่อให้เกิดการผลิต การจ้างงาน รวมไปถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยี ทำให้ประเทศสามารถลดการนำเข้าได้บางส่วนในกรณีเป็นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และยังสามารถส่งออกสินค้าได้ในกรณีที่ใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออก ส่งผลให้รายได้ประชาชาติและปริมาณเงินออมในประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถลดปัญหาช่องว่างการออม-การลงทุนในประเทศ แต่อย่างไรก็ตามยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ไหลเข้ามาจะช่วยยกระดับการออม และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศให้สูงขึ้นหรือจะเป็นภาระแก่เศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากรายได้บางส่วนที่เกิดจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมักจะรั่วไหลออกนอกประเทศกลายเป็นรายได้ของชาวต่างชาติ โดยการจ่ายดอกเบี้ยและเงินปันผลตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุนต่างประเทศในกิจการร่วมทุน ทำให้มีปริมาณเงินทุนไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมาก เงินทุนดังกล่าวจึงอาจช่วยยกระดับการออมในประเทศเพียงเล็กน้อยหรืออาจทำให้การออมภายในประเทศลดลงเช่นกัน (รัตนา สายคณิต. 2530 : 309 -310)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศและปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่หน่วยงานต่างๆ ได้ทำการเก็บรวบรวมไว้ ตั้งแต่ ปี 2527-2546

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
2. ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย
3. ทำให้สามารถกำหนดมาตรการและนโยบายต่างๆ สำหรับกระตุ้นการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ผ่านปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time series data) ระหว่างปี 2527-2546 รวมทั้งสิ้น 20 ปี
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้จะเน้นบทบาทของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย
 - มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในของประเทศไทย (ล้านบาท) (Gross Domestic Product : GDP)
 - อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ(บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) (Foreign Exchange Rate : ER)
 - อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (บาทต่อวันต่อคน) (Minimum Wage : MW)
 - อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (ร้อยละ) (Import duty Tax : Tax)
 - มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม(ล้านบาท) (Export Manufacture Product:EM)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (Net Foreign

Direct Investment : FDI)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (Net Foreign Direct Investment) หมายถึง ปริมาณเงินลงทุนที่นักลงทุนจากต่างประเทศนำมาลงทุนในประเทศไทย โดยนักลงทุนมีส่วนของความเป็นเจ้าของและมีอำนาจในการควบคุมบริหารกิจการงานต่างๆ ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน โดยเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอาจประกอบด้วย เงินลงทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity Investment) และ/หรือเงินกู้จากบริษัทในเครือ (Loans from Parent Companies) รวมทั้งการลงทุนในรูปแบบของบริษัทข้ามชาติ (International company) ซึ่งนักลงทุนจากต่างประเทศจะเข้ามาตั้งบริษัทลูกหรือตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัทอื่นๆ ในประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จะพิจารณาจากปริมาณเงินลงทุนโดยตรงของนักลงทุนจากต่างประเทศไหลเข้าหักด้วยปริมาณเงินลงทุนโดยตรงของนักลงทุนจากต่างประเทศไหลออก ในแต่ละปี มีหน่วยเป็นล้านบาท

2. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งๆ โดยไม่คำนึงว่าทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตจะเป็นของพลเมืองในประเทศไทยหรือของชาวต่างประเทศ ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทางด้านผลผลิต โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี และ ใช้อัตราในปี 2531 เป็นปีฐาน มีหน่วยเป็นล้านบาท

3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate : ER) หมายถึง มูลค่าของเงินบาทเปรียบเทียบกับค่าเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ โดยใช้อัตราอ้างอิง (reference rate) ซึ่งหมายถึงอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายของค่าเงินบาทกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี

4. อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (Minimum Wage : MW) หมายถึง อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำต่อคนที่ทำงานไ้ฝีมือในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) ได้รับจากการทำงานในแต่ละวัน โดยนำข้อมูลมาจากกลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้างขั้นต่ำ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี มีหน่วยเป็นบาทต่อวัน

5. อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (Import duty Tax : Tax) หมายถึง อัตราส่วนของรายรับรวมจากภาษีนำเข้าต่อมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดในแต่ละปี โดยรายรับรวมจากภาษีนำเข้าเป็นรายได้ที่รัฐบาลได้รับจากการเก็บภาษีจากสินค้าที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศในแต่ละปี ซึ่งจากข้อมูลในภาคผนวก ค จะเห็นว่าโครงสร้างรายได้จากการเก็บภาษีนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่เกิดจากการ

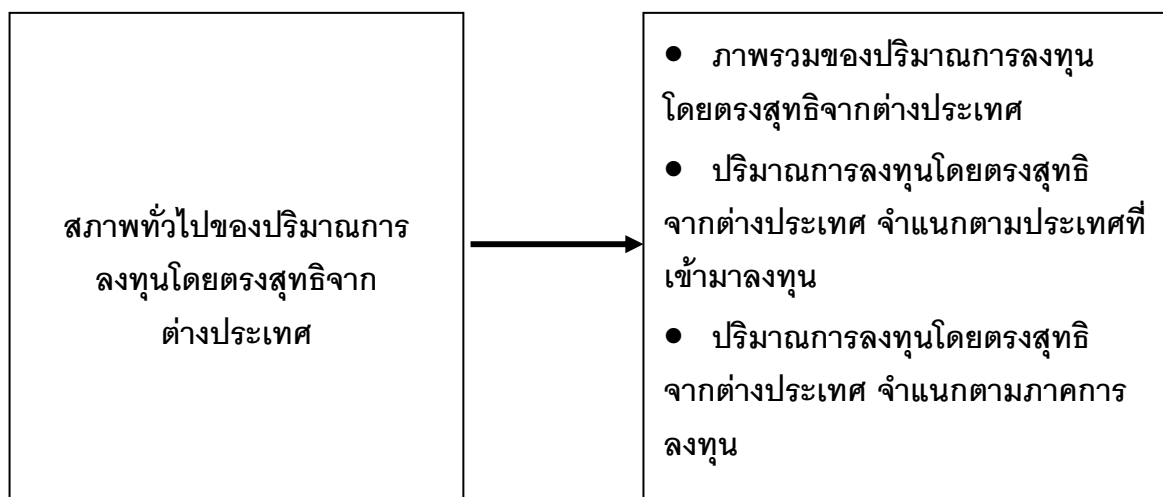
เก็บสินค้าเข้าประเภทวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการผลิตขั้นต่อไป สำหรับมูลค่าการนำเข้าเป็นมูลค่ารวมทั้งหมดของสินค้าเข้าของไทยในแต่ละปี มีหน่วยเป็นร้อยละ

6. มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (Export Manufacture Product : EM) หมายถึง มูลค่าของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลัก (Principal Manufacture Product) ที่ผลิตได้และนำไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศซึ่งจะไม่รวมสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร โดยสินค้าอุตสาหกรรมหลักของไทยประกอบด้วย อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเมล็ดพลาสติกและพลาสติก อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น โดยนำข้อมูลมาจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี มีหน่วยเป็นล้านบาท

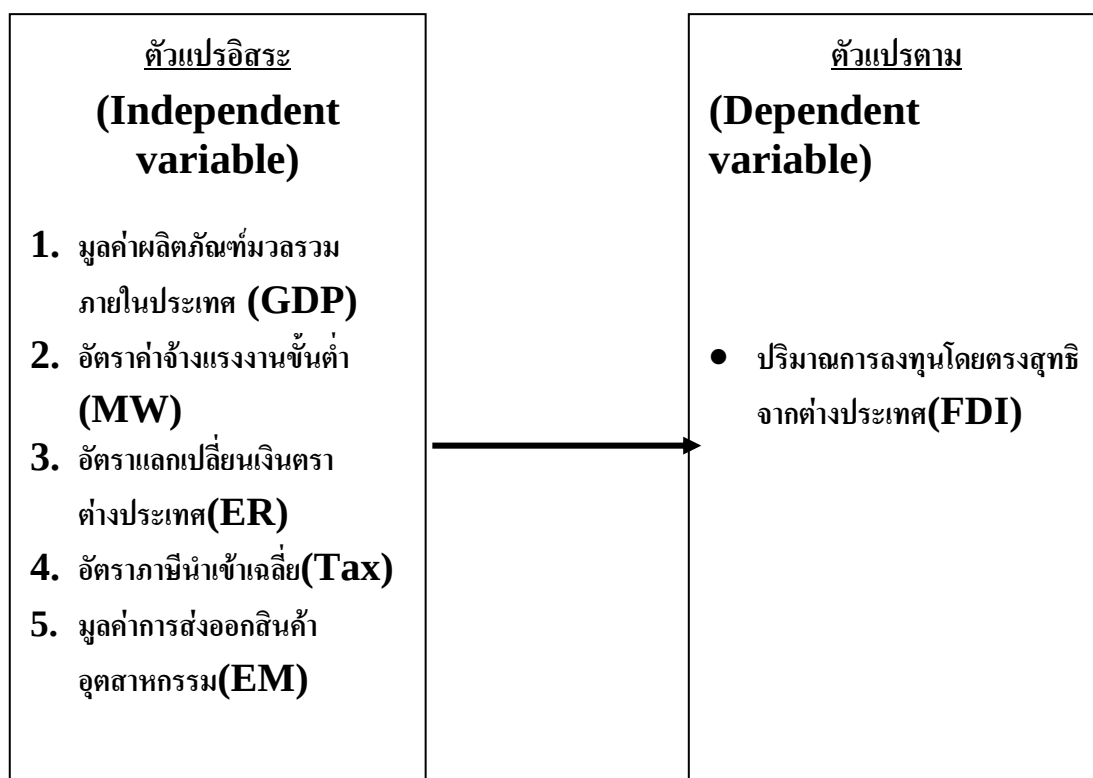
7. สภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ หมายถึง การศึกษาภาพรวมของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในแต่ละปี ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศที่เข้ามาลงทุนและจำแนกตามภาคการลงทุน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

2. อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (MW) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่ออัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำภายในประเทศลดลง ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐสูงขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

4. อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (Tax) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

5. มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (EM) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยในบทนี้จะกล่าวถึง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
2. วิวัฒนาการของบรรษัทข้ามชาติในประเทศไทย
3. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2540-2546
4. นโยบายและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมการลงทุน
5. มาตรการด้านการเงินการคลังของรัฐบาลที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

2.1.1 นิยามของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

รัตนา สายคณิต กล่าวว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คือการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายหลักเพื่อการเข้าควบคุมในการจัดการ และกำไรขององค์การธุรกิจ在不同ประเทศ การที่จะเข้าไปทำการควบคุมการจัดการ และผลกำไรขององค์การธุรกิจต่างประเทศได้นั้นสามารถกระทำได้หลายวิธีคือ การเข้าไปซื้อกิจการขององค์การธุรกิจที่ตั้งอยู่เดิมในประเทศผู้รับทุน เพื่อจะได้เข้าไปบริหารงานได้เต็มที่หรือโดยวิธีการตั้งกิจการสาขาขึ้นในต่างประเทศ ซึ่งทำให้บริษัทแม่ยังสามารถบริหารงานได้เต็มที่ หรือการเข้าร่วมทุนกับเอกชนเจ้าของประเทศในรูปของการลงทุนร่วม (Joint venture) ซึ่งมีส่วนในการบริหารตามกฎหมายตามสัดส่วนการร่วมทุน และหรือโดยวิธีการเข้าไปตั้งกิจการธุรกิจใหม่ในประเทศผู้รับทุน (รัตนา สายคณิต. 2530 : 4-5)

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ หมายถึง การที่ผู้อาศัยอยู่ในประเทศหนึ่งมีความสนใจจะลงทุนระยะยาวในวิสาหกิจที่อยู่ในประเทศอื่น ผู้ลงทุนโดยตรงจะมีอำนาจในการบริหารจัดการเกณฑ์การกำหนดว่าเป็นการลงทุนโดยตรงคือ จะต้องเป็นการลงทุนในหุ้นสามัญ หรือมีอำนาจในการออกเสียงอย่างน้อยร้อยละ 10 ในวิสาหกิจที่เป็นบริษัทหรือเทียบเท่าวิสาหกิจที่ไม่ใช่บริษัท หลังจากนั้นการโอนย้ายต่างๆ ระหว่างวิสาหกิจที่ประกอบกิจการถือว่าเป็นการลงทุนโดยตรง (ชียาวรรณ จงวัฒนา. 2543 : 3)

พรชัย ยิ่งทรัพย์ กล่าวว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คือการที่นักลงทุนต่างชาติ นำเอาทรัพยากรของตนรวมไปถึงเงินทุน ความรู้ความสามารถในการประกอบการมาลงทุนทำการผลิต ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน โดยที่เงินลงทุนจากต่างประเทศ สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- เงินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity Investment) เป็นเงินทุนของผู้ถือหุ้นต่างชาติ เพื่อใช้เป็นทุนจดทะเบียนและการเพิ่มทุน
- เงินกู้จากบริษัทในเครือ (Loans from Companies or Direct Investment Loans) เป็นการกู้เงินของบริษัทข้ามชาติที่ได้กู้จากบริษัทที่อยู่ในเครือเดียว (พรชัย ยิ่งทรัพย์. 2542 : 8)

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการลงทุนโดยตรงอาจแบ่งได้เป็น 3 กรณี

1. เพื่อทดแทนการส่งสินค้าออกของประเทศผู้ลงทุน หมายถึง ประเทศผู้ลงทุนเข้าไปลงทุนตั้งโรงงาน เพื่อผลิตสินค้าในประเทศที่เป็นตลาดของตน วิธีนี้จึงเป็นการทดแทนการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ หรือทดแทนการส่งสินค้าเข้าสำหรับประเทศที่ได้รับการลงทุนดังกล่าว

2. เพื่อเพิ่มการส่งสินค้าเข้าของประเทศผู้ลงทุน การลงทุนโดยมีวัตถุประสงค์เช่นนี้ มักเป็นการลงทุนในสินค้าประเภทที่ประเทศผู้ลงทุนสามารถทำการผลิตสินค้าดังกล่าวได้น้อยลงหรือไม่สามารถผลิตได้เลย จึงทำให้ต้องลงทุนผลิตสินค้านั้นในประเทศที่มีปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่เหมาะสม และประเทศผู้ลงทุนก็จะส่งสินค้าชนิดนั้นจากประเทศที่ได้รับการลงทุนเข้าประเทศตนเอง

3. เพื่อเหตุผลอื่นๆ เช่น เข้าไปลงทุนผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศอื่นๆ เนื่องจากต้นทุนการผลิตในประเทศที่เข้าไปทำการผลิตถูกกว่าต้นทุนการผลิตในประเทศผู้ลงทุนเพื่อผลกำไร หรืออาจจะเข้าไปลงทุนโดยมุ่งหวังผลทางการเมือง (ศรีสุตา จิรากุลสวัสดิ์. 2536 : 20)

2.1.3 ผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศผู้รับทุน (Host Country) มีดังนี้ (สันติยา เอกอัคร. 2543 : 10-24)

1. ผลกระทบต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะช่วยให้ประเทศผู้รับทุน (Host Country) มีบัญชีทุนเกินดุล และได้เงินตราต่างประเทศ ซึ่งเงินทุนเหล่านี้เมื่อไหลเข้ามาในประเทศแล้วมักใช้เวลาไม่นานจึงจะไหลออก แต่ในขณะเดียวกันก็จะกระทบดุลการค้า เพราะจะต้องมีการโอนเงินปันผล ผลกำไร ดอกเบี้ย ค่าลิขสิทธิ์ และค่าบริการให้กับบริษัทแม่ การลงทุนโดยตรงในลักษณะที่มีการนำเข้าชิ้นส่วนต่างๆ แล้วนำมาประกอบในประเทศจะไม่ใช่ที่ต้องการของต่างประเทศในปัจจุบัน เพราะการลงทุนในลักษณะดังกล่าวมีจุดประสงค์ที่จะหลีกเลี่ยง

ภาชนะนำเข้า และข้อกีดกันทางการค้าต่างๆ เท่านั้น โดยมากประเทศต่างๆ จึงออกกฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบของชิ้นส่วนภายในประเทศ (Local Country Rule) ทำการผลิตทั้งเพื่อจำหน่ายในตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศหรือในบางกรณีบริษัทข้ามชาติอาจมาลงทุนโดยตรงเพื่อใช้ประเทศนั้นๆ เป็นฐานการผลิต เพื่อการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศญี่ปุ่นเลือกประเทศไทยเป็นฐานการผลิต เพื่อส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและ การถ่ายโอนเทคโนโลยี การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอาจได้รับประโยชน์การใช้แรงงานราคาถูกจากประเทศผู้รับทุน รวมไปถึงทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ด้วย แต่ในเวลาเดียวกันบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนก็จะมีหน้าที่ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศกำลังพัฒนา โดยการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ให้กับแรงงานในท้องถิ่น อันนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของผลผลิตและการจ้างงาน

3. ผลกระทบต่ออธิปไตยและอำนาจในการปกครองตนเอง ประเทศผู้รับทุนส่วนใหญ่จะคำนึงถึงผลกระทบต่ออธิปไตยและอำนาจในการปกครองตนเองอย่างมาก เพราะถ้าหากการลงทุนในอุตสาหกรรมหลักๆ ถูกควบคุมโดยบริษัทต่างชาติความเป็นอิสระเสรีด้านนโยบายทางเศรษฐกิจจะน้อยลง ในปัจจุบันมีกระแสเรียกร้องให้บริษัทเหล่านี้รับผิดชอบต่อสังคม และการทำธุรกิจในรูปแบบการพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อความร่วมมืออันนำไปสู่ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่ายในระยะยาว

2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดและผลกระทบจากการไหลเข้าสุทธิของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ดังนี้

ทฤษฎีองค์กรอุตสาหกรรม (Industrial Organization Theory)

ทฤษฎีองค์กรอุตสาหกรรมหรือทฤษฎีผู้ขายน้อยราย (Oligopolistic Theory) ได้ริเริ่มโดย Stephen Hymer ในวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของเขาในปี 1960 ต่อมาได้รับการอธิบายโดย Kindleberger (Kindleberger. 1969 : 14) โดยกล่าวว่าบริษัทข้ามชาติ (Transnational Corporation : TNC) เกิดขึ้นจากความไม่สมบูรณ์ของตลาด อันเนื่องมาจากความไม่สมบูรณ์ของตลาดสินค้าและตลาดปัจจัยการผลิต ผลของการประหยัดต่อขนาดภายในและภายนอกประเทศ และการแทรกแซงของรัฐบาลต่อการผลิตและการค้า ทำให้บริษัทข้ามชาติสามารถสร้างความได้เปรียบจากความเป็นเจ้าของสินทรัพย์ทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน ซึ่งความได้เปรียบนี้ไม่สามารถโอนย้ายได้อย่างสมบูรณ์ เช่น ความชำนาญทางการตลาด ความแตกต่างของตัวสินค้า ความเหนือกว่าทางการจัดการและเทคโนโลยี เป็นต้น บริษัทข้ามชาตินิยมลงทุนในต่างประเทศเพื่อการส่งออก เพราะ

สามารถให้ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัทสูงสุด โดยตั้งข้อสมมติฐานว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีต้นทุนและความเสี่ยงสูงกว่าลงทุนในประเทศ เพราะว่าธุรกิจที่เข้าไปในสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย จะเกิดต้นทุนทางด้านข่าวสาร ต้นทุนการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและต้นทุนความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยน

ทฤษฎีองค์การอุตสาหกรรม (Industrial Organization Theory) ได้กล่าวถึงผู้ประกอบการที่จะลงทุนในต่างประเทศต้องบรรลุถึงเงื่อนไขที่จำเป็น ซึ่งก็คือความได้เปรียบของบรรษัทข้ามชาติ **เงื่อนไขแรก** คือ ความได้เปรียบทางด้านเทคโนโลยีที่ประกอบไปด้วย การมีสินค้าตัวใหม่ เครื่องจักรใหม่ ความชำนาญ เทคนิคของการบริหารและการตลาด **เงื่อนไขที่สอง** คือ ความสามารถที่จะเข้าถึงวัตถุดิบ เช่นสินค้าเกษตรและแร่ธาตุต่างๆ **เงื่อนไขที่สาม** คือ ความได้เปรียบอันเนื่องมาจากการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) และ**เงื่อนไขสุดท้าย**เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของตลาด ซึ่งสามารถสร้างความได้เปรียบผ่านการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นตัวสะท้อนต้นทุนของเงินทุน ถ้าประเทศที่เข้าไปลงทุนมีค่าเงินถูกกว่าจะทำให้ต้นทุนในการลงทุนของตนลดลง จึงจูงใจให้เข้าไปลงทุนในประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้น ความได้เปรียบในข้อนี้จะไม่เกิดในกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เกิดกับทุกกิจการที่อยู่ในเขตที่ใช้เงินสกุลเดียวกัน (Currency Area)

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นได้ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศผู้รับทุนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศนั้นๆ ในทิศทางเดียวกัน

ทฤษฎีวัฏจักรสินค้า (Product Life Cycle Theory) (Vernon. 1974 : 190-207)

Vernon เป็นผู้ริเริ่มแนวทางทฤษฎีนี้ กล่าวว่า การลงทุนระหว่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) มีความเชื่อมโยงกันโดยทั้งการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศจะเป็นไปตามวัฏจักรของผลผลิต ซึ่งวัฏจักรของผลผลิต สามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงแนะนำผลผลิตใหม่ ช่วงผลผลิตเติบโตเต็มที่ และช่วงผลผลิตได้มาตรฐานโดยแต่ละช่วงของวัฏจักรของผลผลิตจะมีผลกระทบต่อการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศแตกต่างกันไป

1) ช่วงแนะนำผลผลิตใหม่ (The New Product Stage)

เป็นช่วงเริ่มแรกของกระบวนการผลิตและการพัฒนาสินค้า การผลิตจะเริ่มขึ้นในประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และวิทยาการ (Technology) ค่อนข้างสูง เช่น สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพราะการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งขึ้นมา จำเป็นต้องอาศัยทุนและเทคโนโลยีในการค้นคว้าวิจัยจำนวนมาก เพราะฉะนั้นจึงมีเพียงประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเท่านั้นที่สามารถทำได้ ในส่วนของลักษณะของการลงทุนและการผลิตในช่วงนี้ องค์กรธุรกิจที่อยู่ในประเทศก้าวหน้าซึ่งเป็นผู้ผลิตสินค้าใหม่ออกมา จะทำการลงทุนในประเทศของตนและทำการผลิตเพื่อตลาดภายในประเทศเท่านั้น ทั้งนี้เพราะในระยะแรกของการนำสินค้าเข้าตลาด ตัวสินยายังไม่ได้เป็นสินค้ามาตรฐานเดียวกัน (Unstandardized Product) ซึ่งมี Price-Elasticity of Demand ต่ำจึงมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนค่อนข้างสูง ดังนั้นผู้ผลิตสินค้าใหม่จึงจำเป็นต้องเลือกแหล่งหรือสถานที่ทำการผลิตที่ตนเองมีความใกล้ชิด เพื่อให้สามารถทำการติดต่อสื่อสาร ซื้อและขายทั้งผู้บริโภค ผู้ขายวัตถุดิบ ผู้ขายปลีก-ส่ง ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2) ช่วงผลผลิตเติบโตเต็มที่ (The Maturing Product Stage)

ในช่วงนี้ผลผลิตได้มาตรฐานระดับหนึ่ง ความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่างๆ เริ่มลดลง โดยเฉพาะเรื่องตลาด ผู้ผลิตจึงหันมาให้ความสนใจทางด้านต้นทุนสินค้ามากขึ้น มีการขยายการผลิตสินค้า ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตก็ลดลง ผู้ผลิตก็ต้องทำการตัดสินใจว่าจะต้องไปตั้งโรงงานการผลิตสินค้าในต่างประเทศ เพื่อสนองความต้องการของตลาดในต่างประเทศแทนที่จะส่งสินค้าออก ดังนั้นประเทศก้าวหน้าอื่นๆ เช่น กลุ่มประเทศยุโรปก็จะเป็นกลุ่มแรกที่เป็นผู้รับการลงทุน (First Recipients of Foreign Direct Investment) ของนักลงทุนในประเทศที่เป็นผู้เริ่มผลิตสินค้าใหม่ เช่น สหรัฐอเมริกา

3) ช่วงผลผลิตได้มาตรฐาน (The Standardized Product Stage)

เป็นช่วงที่ผลผลิตมีมาตรฐาน เทคโนโลยีที่ผู้ผลิตใช้ในการผลิตอยู่ในระดับเดียวกัน สิ่งที่สำคัญจึงอยู่ที่ต้นทุนในการผลิต ผู้ผลิตจึงพยายามแสวงหาแหล่งที่ตั้งโรงงานที่ทำให้เสียต้นทุนในการผลิตต่ำสุด โดยเฉพาะต้นทุนด้านแรงงาน เพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ ซึ่งแหล่งที่มีต้นทุน

แรงงานราคาถูกก็จะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ดังนั้นในช่วงนี้นักลงทุนจะหันไปลงทุนในประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น ดังนั้นประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานถูก จะดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศของตนเพิ่มขึ้น และสินค้าที่ผลิตได้จากประเทศเหล่านี้จะถูกส่งออกกลับมายังประเทศแม่ของนักลงทุน และประเทศก้าวหน้าอื่นๆ

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นได้ว่าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศผู้รับทุนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน

ทฤษฎีว่าด้วยทำเลที่ตั้ง (Location Theory) (Buckley; & Casson. 1976 : 11-15)

แนวคิด Location Theory เป็นความพยายามที่จะตอบคำถามว่าทำไมธุรกิจจึงเลือกที่จะเข้าไปลงทุนผลิตสินค้าในประเทศหนึ่งมากกว่าในประเทศอื่นๆ หลักการสำคัญของทฤษฎีก็คือ มีความแตกต่างในปัจจัยด้านสถานที่ (Location Factor) ระหว่างประเทศผู้ลงทุนและประเทศผู้รับทุน ซึ่งปัจจัยด้านสถานที่ประกอบด้วย

1) ผลผลิต ขนาดตลาด และอัตราการเจริญเติบโตของตลาด (Output Market Size and Growth) ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการลงทุนของบรรษัทข้ามชาติในประเทศผู้รับทุนมี 3 ประเภทหลักดังต่อไปนี้ **ประเภทแรก** ผลผลิต เป็นการประยุกต์ใช้ในระดับจุลภาคและมีสมมติฐานว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลผลิตหรือยอดขายของบรรษัทข้ามชาติในประเทศผู้รับทุน กล่าวคือเมื่อธุรกิจมียอดขายสูงในตลาดต่างประเทศ ทำให้มีแนวโน้มที่จะไปลงทุนในประเทศนั้น เนื่องมาจากอัตราผลตอบแทนที่สูง **ประเภทที่สอง** ขนาดของตลาด ซึ่งประยุกต์ใช้ในระดับมหภาคและสมมติฐานว่า ระดับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดของตลาด โดยที่ขนาดของตลาดสามารถแสดงได้ด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ของประเทศผู้รับทุน บรรษัทข้ามชาติมีแนวโน้มที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศที่มีตลาดขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า **ประเภทสุดท้าย** การเจริญเติบโตของตลาดมีสมมติฐานคล้ายคลึงกับปัจจัยประเภทที่สอง

2) การจัดหาได้และต้นทุนที่ต่ำของปัจจัยการผลิต (Availability And Low Cost of Input) แต่ละประเทศจะเป็นเจ้าของแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติต่างกัน จึงนำไปสู่ความแตกต่างกันของราคาปัจจัยการผลิต ในกรณีประเทศกำลังพัฒนาค่าแรงต่ำถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเนื่องจากค่าจ้างต่ำโดยเปรียบเทียบของประเทศเหล่านี้ ถือว่าเป็นปัจจัยหลักในการดึงดูดบรรษัทข้ามชาติให้เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงาน (labor-intensive Industries)

3) ความเสี่ยงของประเทศ (Country Risk) ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ เสถียรภาพทางการเมือง ระดับการพัฒนาประเทศ ขนาดของประเทศ ดุลบัญชีการชำระเงิน ทุนสำรองระหว่างประเทศ หนี้ต่างประเทศ และทัศนคติเกี่ยวกับนักลงทุนต่างชาติ ความเสี่ยงของประเทศเป็นปัจจัยหลักอันหนึ่งที่มีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการไหลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

4) กฎระเบียบและนโยบายของรัฐ (Government Policy Regulation) ทั้งของประเทศผู้รับทุนและประเทศเจ้าของทุน อาจเป็นการกระตุ้นหรือขัดขวางผู้ลงทุนจากต่างชาติ ทำให้มีผลกระทบทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ สิ่งกระตุ้นประกอบด้วยการให้ผลประโยชน์ทางการเงิน เช่น นโยบายภาษี การโอนเงินกลับประเทศและการกู้ยืมและการให้ผลประโยชน์ที่มีใช้การเงิน เช่น การลงทุนของรัฐบาลในโครงการพื้นฐาน และการจัดตั้งเขตการค้าเสรี ส่วนการขัดขวางเป็นการดำเนินการที่ตรงกันข้าม รวมไปถึงการทำให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการอนุญาตให้ไปลงทุนในพื้นที่ที่ระบุไว้

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศผู้รับทุนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน

ทฤษฎีผสมผล (Electric Theory) (Dunning. 1993 : 183-188)

ทฤษฎีนี้ได้พัฒนาโดย Dunning ซึ่งอธิบายว่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศเกิดขึ้นเนื่องจากมีมูลเหตุจูงใจหรือมูลเหตุที่เป็นปัจจัยกำหนดการลงทุน ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการคือ

1) ปัจจัยด้านความได้เปรียบในการเป็นเจ้าของสินทรัพย์บางประการ (Ownership Specific Advantage) ซึ่งเกิดจากความไม่สมบูรณ์ของโครงสร้างตลาด ทำให้นักลงทุนในประเทศพัฒนาแล้วสามารถมีอำนาจผูกขาดเหนือกว่านักลงทุนท้องถิ่นในประเทศผู้รับทุน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศกำลังพัฒนา ในรูปของการมีต้นทุนในการผลิตด้านต่างๆ เพิ่มสูงกว่านักลงทุนท้องถิ่น อันได้แก่ การมีต้นทุนในการเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างประเทศของตนและประเทศผู้รับทุนในด้านต่างๆ เช่น การพูด ขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบเศรษฐกิจ การตลาด การเมืองและกฎหมายของประเทศผู้รับทุน เป็นต้น ความได้เปรียบในการเป็นเจ้าของสินทรัพย์บางประการที่เป็นมูลเหตุจูงใจหรือปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นนี้ได้แก่ ความได้เปรียบในการดำเนินการมีเทคโนโลยีการผลิตที่เหนือกว่า ที่มีให้สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างไปจากสินค้าของผู้ผลิตรายอื่น เช่น ในด้านของรูปแบบ ลักษณะสีสันทัน เป็นต้น การมีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ด้านการตลาดและการจัดการที่ดีกว่า การมีความได้เปรียบด้านการประหยัดอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต ความสามารถในการเข้าดูแลควบคุมแหล่งวัตถุดิบเอง การมีความได้เปรียบด้านเงินทุน เช่น การมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนจากบริษัทแม่

2) ปัจจัยด้านความได้เปรียบที่เกิดจากสิ่งจูงใจภายในองค์กรเอง (Internalization Advantages) องค์กรธุรกิจจะต้องแสวงหาประโยชน์จากความได้เปรียบของตนเองในการขยายการประกอบการออกไปต่างประเทศ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการธุรกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ประกอบกับการทำให้กิจกรรมหรือธุรกรรมต่างๆ ในตลาดสามารถมีการเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักลงทุนจึงต้องแสวงหาประโยชน์โดยผ่านกลไกของการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้องค์กรธุรกิจได้รับประโยชน์บางประการ เช่น การลดต้นทุนด้านการตลาด หลีกเลี่ยงมาตรการแทรกแซงรัฐของรัฐบาล สามารถควบคุมแหล่งผลิต ราคาวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการผลิต สร้างความมั่นใจให้กับผู้ซื้อในต่างประเทศ สามารถใช้กลยุทธ์ในการกำหนดราคาขายในแต่ละประเทศให้แตกต่างกันได้ และสามารถสร้างตลาดที่มีความแน่นอนในอนาคตให้กับบริษัทได้

3) ปัจจัยด้านความได้เปรียบที่เกิดจากแหล่งที่ตั้ง (Location Specific Advantage) กล่าวคือ การที่นักลงทุนจะเลือกทำการลงทุนโดยตรงในประเทศใดประเทศหนึ่งนั้น มูลเหตุหรือปัจจัยจูงใจสำคัญคือการที่ประเทศผู้รับทุนมีความได้เปรียบจากแหล่งที่ตั้งที่ดีกว่าประเทศเจ้าของเงินทุน ซึ่งทำเลนั้นอาจสามารถทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าต้นทุนการลงทุนในประเทศ ส่วนจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ แหล่งทรัพยากร คุณภาพของทรัพยากร และต้นทุนในการจัดหาทรัพยากรในประเทศผู้รับทุน ค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการสื่อสาร ระดับการแทรกแซงของรัฐบาลในการผลิต การควบคุมการนำเข้า ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ขนาดและอัตราการเจริญเติบโตของประเทศผู้รับทุน

นอกจากจะอธิบายถึงปัจจัยหรือมูลเหตุจูงใจในการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศแล้ว Dunning ยังอธิบายถึงเงื่อนไขที่ทำให้เกิดจากการลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย โดยกล่าวว่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีเงื่อนไขครบ 2 ประการ ดังนี้

1) เงื่อนไขจำเป็น (Necessary Condition) กล่าวคือ ในการลงทุนในต่างประเทศโดยปกติแล้วผู้ลงทุนจะมีความเสียเปรียบผู้ลงทุนชาวพื้นเมืองในฐานะที่เป็นนักลงทุนจากต่างประเทศ เช่นทางด้านภาษา ความรู้ด้านการทำธุรกิจ ประเพณีการปฏิบัติต่างๆ เครือข่ายการตลาด ตลอดจนความคุ้นเคยกับผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้ประกอบการชาวต่างชาติจะต้องมีความเป็นเจ้าของหรือมีความได้เปรียบในสินทรัพย์เฉพาะตนบางอย่างเหนือกว่านักลงทุนท้องถิ่น ซึ่งความได้เปรียบนี้ต้องสามารถสร้างประโยชน์ได้มาพอ หรือเกินพอที่จะชดเชยความเสียเปรียบในฐานะการเป็นชาวต่างชาติ จึงจะทำให้ผู้ลงทุนต่างชาติสามารถเอาชนะคู่แข่งท้องถิ่นได้ สำหรับความได้เปรียบหรือสินทรัพย์เฉพาะของเรื่องนี้ อาจอยู่ในรูปสูตรลับ เทคโนโลยี ความสามารถในการจัดการ เครือข่ายการตลาดระหว่างประเทศ แหล่งเงินทุน ตลอดจนเครื่องหมายการค้า (brand Name)

2) เงื่อนไขเพียงพอ (Sufficient condition) แบ่งเป็น

- การเก็บความได้เปรียบเฉพาะตัวไว้เองในองค์กร จะให้ผลตอบแทนมากกว่าการให้ผู้อื่นเอาไปใช้ เช่น การขายลิขสิทธิ์ นับเป็นความได้เปรียบที่เกิดจากภายในองค์กรเอง
- การเลือกใช้ความได้เปรียบเฉพาะตัวที่มีอยู่ในการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ จะให้ผลตอบแทนมากกว่าการใช้ความได้เปรียบดังกล่าวในการผลิตในประเทศแม่ โดยประโยชน์ดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของความสามารถในการลดต้นทุนการทำธุรกรรมและเข้าสู่ตลาดในประเทศผู้รับทุนหรือประเทศอื่นๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นความได้เปรียบจากแหล่งที่ตั้ง หากไม่สามารถบรรลุความได้เปรียบทั้งสามประการตามที่กล่าวในตอนแรกแล้ว ธุรกิจก็จะเลือกทางอื่นแทนการลงทุนโดยตรง เช่น การผลิตเพื่อการส่งออก

ทฤษฎีของ Dunning ที่กำหนดการลงทุนระหว่างประเทศมีข้อดีในแง่ที่อธิบายเงื่อนไขหรือความได้เปรียบต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนทำการผลิตในต่างประเทศของธุรกิจต่างๆ และสามารถอธิบายการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศได้ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนโดยตรงในทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า ด้านการค้า ด้านการกระจายสินค้า

Suehiro' s Hypothesis (Suehiro. 1985 : 24-31)

Suehiro ได้ใช้ทัศนะของ Dunning เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา โดยถือว่าเหล่าปัจจัยหลักๆ ที่กำหนดการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของบรรษัทข้ามชาติสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยทางด้านตลาด (Marketing Factor) เช่นขนาดตลาดสามารถแสดงได้ด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(GDP) หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ซึ่งเป็นตัวสะท้อนแหล่งรองรับสินค้าที่นักลงทุนจากต่างประเทศผลิตได้ ถ้าประเทศผู้รับทุนมีตลาดภายในประเทศขนาดใหญ่ ก็จะดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากขึ้น

2) ปัจจัยด้านต้นทุนค่าใช้จ่าย (Cost Factor) เช่นต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงาน จากการที่ประเทศผู้รับทุนมีแรงงานจำนวนมาก ส่งผลให้ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก จะดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากขึ้น เนื่องจากการลดต้นทุนในการผลิตสินค้า นอกจากนี้ยังประกอบด้วยปัจจัยด้านความสามารถในการเข้าถึงวัตถุดิบ ค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายทางการเงินของนักลงทุนจากต่างประเทศ เป็นต้น

3) อุปสรรคทางการค้า (Trade Barriers) โดยเฉพาะกำแพงภาษี

4) สิ่งจูงใจในการลงทุน (Investment Incentive) เช่นการส่งเสริมการลงทุน การจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐานของประเทศผู้รับทุน เป็นต้น

จากทฤษฎีข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศผู้รับทุนจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน

ทฤษฎีของ Kojima (Kojima's Hypothesis) (Kojima. 1978 : 83-131)

ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าการลงทุนในต่างประเทศเกิดจากปัจจัยสำคัญ 4 ประการคือ

1) ให้ความสนใจเรื่องทรัพยากร (Resource-Oriented) กล่าวคือการที่ประเทศเจ้าบ้านมีทรัพยากรที่เหลือเฟือถือเป็นความได้เปรียบ เนื่องจากจะเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุน เพราะนอกจากจะทำการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศของตนแล้ว ยังสามารถส่งออกไปยังประเทศที่สามได้อีกด้วย

2) ให้ความสนใจเรื่องแรงงาน (Labor- Oriented) กล่าวคือการที่ประเทศผู้รับทุนมีความได้เปรียบในเรื่องของจำนวนแรงงานที่มาก จะส่งผลให้ค่าจ้างแรงถูก เป็นปัจจัยในการดึงดูดนักลงทุนต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอรองเท้า หรือของเล่น เพราะจะได้ประโยชน์ในเรื่องการลดต้นทุนในการผลิต

3) ให้ความสนใจเรื่องตลาด (Market- Oriented) กล่าวคือการที่ประเทศผู้รับทุนเป็นประเทศมีตลาดสินค้าขนาดใหญ่ จะเป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

4) การมีความได้เปรียบเมื่อลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ (Oligopolistic Direct Foreign Investment) กล่าวคือการที่บริษัทหนึ่งๆ จะทำการลงทุนโดยตรงในประเทศใด บริษัทนั้นจะต้องมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเหนือกว่าบริษัทท้องถิ่นในประเทศที่เข้าไปลงทุน หรือเหนือกว่าบริษัทคู่แข่งซึ่งความได้เปรียบดังกล่าวจะปรากฏในเรื่องของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา ซึ่งพิจารณาจากความนิยมในสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง และรูปแบบของยอดการนำเข้าในตัวสินค้านั้นในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ถ้าตลาดภายในมีขนาดใหญ่และคู่แข่งน้อย จะจูงใจให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น

จากทฤษฎีข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศผู้รับทุนจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน

มาตรการการกีดกันทางการค้า (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ. 2524: 87)

กล่าวคือการใช้ประเทศผู้รับทุนมีมาตรการในการกีดกันทางการค้า เช่น การตั้งกำแพงภาษี หรือการใช้ภาษีการค้าในรูปแบบต่างๆ ของประเทศผู้รับทุน เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือคุ้มครองอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าภายในประเทศ และจงใจให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากขึ้นเพื่อลดอุปสรรคทางการค้า การใช้มาตรการในการกีดกันทางการค้าโดยการเก็บภาษีนำเข้า สามารถเรียกเก็บจากภาษีนำเข้าจากสินค้าสำเร็จรูป หรือวัตถุดิบหรืออุปกรณ์การผลิตที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ การคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศแม้จะทำให้ปริมาณการนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปลดลง แต่มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดอาจจะไม่ลดลง ถ้าอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครองเป็นอุตสาหกรรมการผลิตที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ดังนั้นการเก็บภาษีนำเข้าจากวัตถุดิบหรือสินค้าขั้นกลางเพิ่มขึ้น อาจไม่ทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมในประเทศ และไม่จงใจให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยเฉพาะการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมที่ต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อมาผลิตในประเทศไทย เนื่องจากจะทำให้ต้นทุนในการลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศจะเพิ่มขึ้น ดังนั้นถ้าประเทศผู้รับทุนมีมาตรการกีดกันทางการค้า โดยการเก็บภาษีนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางเพิ่มขึ้น อาจทำให้การลงทุนจากต่างประเทศลดลง

จากทฤษฎีข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอัตราภาษีนำเข้าประเภทวัตถุดิบหรือสินค้าขั้นกลางเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน

Aliber 's Currency Area Theory (Aliber , R.Z. 1970 : 17-34)

ได้กล่าวว่า การเพิ่มขึ้นของค่าเงินของประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับเงินตราต่างประเทศ จะลดต้นทุนการลงทุนในต่างประเทศ ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของค่าเงินของประเทศเจ้าของเงินทุน จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนทำการผลิตสินค้าในต่างประเทศ กล่าวคือ บริษัทข้ามชาติจากประเทศที่มีค่าเงินแข็งกว่า จะได้รับผลตอบแทนที่สูงมากขึ้น จากการเข้าไปลงทุนในประเทศที่มีค่าอ่อนกว่า เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าการลงทุนภายในประเทศของตน ดังนั้นประเทศผู้รับทุนที่มีค่าเงินอ่อนลงหรือมีอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น ก็จะเป็นแรงจูงใจให้บริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น และมีความเป็นไปได้น้อยที่บริษัทจากประเทศที่มีค่าเงินอ่อนกว่าจะไปลงทุนยังประเทศที่มีค่าเงินแข็งกว่า

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นได้ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศผู้รับทุนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศนั้นๆ ในทิศทางเดียวกัน

2.2 วิวัฒนาการของบริษัทข้ามชาติในประเทศไทย

สามารถแบ่งวิวัฒนาการของบริษัทข้ามชาติในประเทศไทยออกเป็น 5 ช่วง ได้แก่ (สุวณัย ภาณุวลัย. 2535 : 70-132)

ช่วงที่หนึ่ง ปี 2398-2474

บริษัทข้ามชาติในระยะแรกมีลักษณะเป็น “ บริษัทการค้าระหว่างประเทศ ” (International trading company) ซึ่งมีบทบาทมาจากผลพวงของการค้าระหว่างประเทศตั้งแต่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย แล้วค่อยๆ มีบทบาทลดลง เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศของไทยกับประเทศมหาอำนาจมีจำนวนลดลง จนกระทั่งในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้มีการทำสนธิสัญญาเบาริงในปี 2398 ผลของสัญญาดังกล่าวทำให้การผูกขาดโดยพระคลังสินค้าถูกยกเลิกไป อำนาจของระบบศักดินาไทยถูกทำลายไปหลายส่วนโดยนายทุนต่างชาติ บริษัทข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยในช่วงนี้ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบของการลงทุนเพื่อการค้า (Trading Investment) กับการลงทุนที่เจ้าของดำเนินกิจการเอง (Owner-managed Investment) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาตลาดและแหล่งทรัพยากรไปพร้อมๆ กัน บริษัทข้ามชาติส่วนใหญ่มาจากยุโรปพวกนี้เข้ามามีบทบาทในประเทศไทยทางด้านการค้าระหว่างประเทศ การเดินเรือ การประกันภัย และเข้ามาผูกขาดกิจการที่สำคัญภายในประเทศไทยหลายอย่าง อาทิเช่น อุตสาหกรรมไม้สัก โรงเลื่อย โรงสี เหมืองแร่ ยางพารา น้ำตาล เป็นต้น

ผลจากการเข้ามาของบริษัทข้ามชาติทำให้การผลิตเพื่อการค้าในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ประเทศไทยถูกเปลี่ยนให้เป็นแหล่งวัตถุดิบ เป็นแหล่งระบายทุน และเป็นตลาดของประเทศนายทุนตะวันตก

ช่วงที่สอง ปี 2475-2489

เป็นช่วงที่มีการปกครองโดยคณะราษฎรซึ่งยังคงให้นายทุนตะวันตกดำเนินกิจการของตนในประเทศไทยต่อไป ส่งผลให้กิจการของนายทุนต่างชาติมีการขยายตัว และเกิดการดูดซับเอาพลังแรงงานของไทยในรูปของดอกเบี้ยและกำไรออกไปนอกประเทศ จนกระทั่งในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 การขยายบทบาทของของบริษัทข้ามชาติจากประเทศจักรวรรดินิยมตะวันตกเริ่มลดลง แต่เป็นช่วงที่ประเทศญี่ปุ่นได้ขยายบทบาททางเศรษฐกิจเข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว โดยจัดตั้งธนาคารโยโกฮาม่าขึ้นเมื่อปี 2479 จากนั้นก็ตั้งสาขาของบริษัทผูกขาดขนาดใหญ่คือ บริษัทมิตซูบิชิ และมิตซูย ทำการผูกขาดการนำเข้า-ส่งออกกิจการเดินเรือและประกันภัย นอกจากนี้ยังเข้ามาลงทุนในกิจการข้าว ติบูก ไม้สัก และยางพารา ซึ่งเป็นสินค้าหลักของไทยอีกด้วย

ช่วงที่สาม ปี 2490-2499

เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 บริษัทข้ามชาติระหว่างประเทศของยุโรปก็กลับมาเปิดกิจการในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง แต่ครั้งนี้เงื่อนไขในการทำธุรกิจในประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 นั่นคือการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของธนาคารพาณิชย์

และบริษัทประกันกันของคนจีน ทำให้หนทางในการประกอบกิจการทางด้านนี้ของยุโรปลดน้อยลง ประกอบกับนโยบายทางเศรษฐกิจแบบชาตินิยม หรือ “ทุนนิยมโดยรัฐ” (State capitalism) ของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็บรรเทาผลกระทบของนายทุนยุโรป โดยเฉพาะกิจการป่าไม้ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล แต่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดและมีผลกระทบต่อบทบาทของบริษัทข้ามชาติของยุโรปในประเทศไทยมากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกอันเนื่องมาจากผลของสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ทำให้ฐานะทางการค้าของประเทศยุโรปลดลง และสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาครองฐานะสูงสุดเหนือประเทศใดในระบบทุนนิยมโลก บทบาทของบริษัทข้ามชาติของสหรัฐอเมริกาจึงเข้ามาแทนที่ยุโรปในประเทศไทย ในขั้นแรกสหรัฐอเมริกาพยายามผูกขาดกิจการด้านการนำเข้าและการส่งออกสินค้าที่สำคัญ คือ ข้าว ดีบุก ไม้สักและยางพารา โดยเน้นหนักด้านการค้าระหว่างประเทศมากกว่าการผลิตภายในประเทศ และเน้นการบริการมากกว่าภาคผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing) เช่น เป็นเอเยนต์ให้บริษัทข้ามชาติสำหรับอุตสาหกรรมรถยนต์ เน้นธุรกิจนำเข้าเกี่ยวกับพวกสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น

ช่วงที่สี่ ปี 2500-2515

เกิดการปฏิวัติรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในปี 2500 ได้นำไปสู่สิ่งที่ซูเออีโรเรียกว่า “การทำให้เป็นอุตสาหกรรมภายใต้การนำของนายทุนต่างชาติและนายทุนท้องถิ่น” (Industrialization under the leadership of foreign and local capital) โดยรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนขึ้นในปี 2503 โดยเน้นการให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนต่างชาติ เช่น การลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ลดภาษีส่งออก ให้นำกำไรออกนอกประเทศได้ รวมทั้งตั้งกำแพงภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าที่ได้มีการลงทุนของชาวต่างชาติในประเทศไทยแล้ว นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ทำการกู้เงินจากต่างประเทศมาสร้างพื้นฐานอุตสาหกรรมจำพวกถนน เขื่อน ไฟฟ้า ประปา สำหรับรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมแขนงต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวกสิทธิพิเศษต่างๆ ทำให้มีบริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยในช่วงนี้เป็นจำนวนมาก โดยบริษัทข้ามชาติได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากใน 3 สาขาอุตสาหกรรมหลักๆ ในประเทศไทย ได้แก่

- สาขาน้ำมันปิโตรเลียม ซึ่งรวมทั้งการกลั่นน้ำมัน การจำหน่ายน้ำมัน การขนส่งน้ำมัน และการขุดเจาะน้ำมัน ส่วนใหญ่ถูกผูกขาดโดยบริษัทข้ามชาติจากประเทศยุโรปและสหรัฐอเมริกา
- สาขาหัตถกรรมจำพวกสินค้าอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้าย (Finished consumer goods) เช่น เครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม นม สบู่ เครื่องสำอาง ยา เครื่องสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ เครื่องใช้ภายในบ้าน เป็นต้น ส่วนใหญ่ถูกผูกขาดโดยบริษัทข้ามชาติจากประเทศยุโรปและสหรัฐอเมริกา
- สาขาสินค้าระหว่างกลาง (Intermediate products) ที่ใช้เทคโนโลยีระดับกลาง (Matured technology) เช่น สิ่งทอ พลาสติก แก้ว ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า เป็นต้น ส่วนใหญ่ถูกผูกขาดโดยบริษัทข้ามชาติจากประเทศญี่ปุ่น

ช่วงที่ห้า ปี 2516-2526

ผลจากวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 และเหตุการณ์ 14 ตุลาคม ปี 2516 ทำให้บรรยากาศการลงทุนในประเทศไทยเลวร้ายลงและชะงักงันของการปฏิบัติใน 3 ประเทศอินโดจีน (ลาว เขมร เวียดนาม) และการขยายตัวของขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยในช่วงปี 2517-2520 ทำให้บรรดานักลงทุนชาวต่างประเทศยิ่งเพิ่มความไม่แน่ใจในอนาคตการลงทุนในประเทศไทย ส่งผลให้ในช่วงปี 2517-2519 การลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง ขณะเดียวกันได้มีการถอนทุน (Divestment) ออกจากประเทศไทย ที่สำคัญได้แก่บริษัท General Motors และ Ford Motors ของประเทศสหรัฐอเมริกาในอุตสาหกรรมยานยนต์ บริษัท Kanebo ของประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น นอกจากนี้การไหลออกของเงินทุนในรูปของกำไรและค่าภาคหลวงก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่การลดต่ำลงของการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงนี้กลับไม่ได้ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยซูเออีโรชี้ว่าสาเหตุที่ทำให้การไหลออกของเงินทุนจากต่างประเทศมีมากกว่าการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศในช่วงตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมานั้น เพราะบรรษัทข้ามชาติที่มาลงทุนในช่วงปี 2511-2517 เริ่มส่งกำไรกลับคืนบริษัทแม่ และบริษัทเหล่านั้นมีแนวโน้มที่จะรักษาระดับกิจกรรมของตนมากกว่าที่จะขยายกิจการหรือขยายการลงทุนในประเทศไทย แต่ถึงอย่างไรก็ตามบรรษัทข้ามชาติ (การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ) ก็ยังคงมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2540-2546

ในช่วงปี 2540-2546 ซึ่งช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตต่างๆ มากมาย ทั้งวิกฤตการณ์ทางด้านการคลัง สถาบันการเงิน วิกฤติเศรษฐกิจ และผลจากการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลก เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการไหลเข้าสุทธิของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทยในช่วงนี้ ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2547 : 5-6)

1. ความไม่แน่นอนในสภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาที่เศรษฐกิจภายในประเทศชะลอตัว ค่าเงินดอลลาร์อ่อนตัวและความเชื่อมั่นของนักลงทุนลดลง รวมถึงเหตุการณ์ก่อการร้ายและการความไม่สงบที่อาจเกิดขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนความเชื่อมั่นของนักลงทุนเช่นกัน แนวโน้มราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อต้นทุนของผู้ประกอบการทั่วโลก ทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงทั่วโลกชะลอตัวในปี 2546 นอกจากนี้นักลงทุนส่วนใหญ่ ยังคงเลือกลงทุนในประเทศที่มีความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจสูง เพื่อลดความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นเช่น การเข้าไปลงทุนในประเทศจีน ซึ่งปัจจุบันจีนกลายเป็นแหล่งการลงทุนโดยตรงแหล่งใหญ่ที่สุดในโลกแทนที่สหรัฐอเมริกา

2. การแข่งขันทางการค้าการลงทุนเพิ่มสูงขึ้น ประเทศต่างๆ ได้ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาศักยภาพการลงทุนระหว่างประเทศและบรรยากาศการลงทุนในประเทศของตนให้น่าสนใจ เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เลือกให้เข้ามาลงทุน มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้า การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ให้แก่นักลงทุนมากขึ้น ทำให้ความน่าสนใจที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยลดลง ซึ่งสิทธิพิเศษต่างๆ ที่แต่ละประเทศเสนอให้แก่นักลงทุนนั้น มีความแตกต่างกันน้อยลง ดังนั้นการดึงดูดนักลงทุนโดยการให้สิทธิพิเศษต่างๆ จึงมีประสิทธิภาพลดลง ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทยจึงมีปริมาณลดลงด้วย

3. การไหลเข้าของเงินลงทุนในประเทศจีนเพิ่มขึ้น นักลงทุนมีการโยกย้ายและเปลี่ยนฐานการลงทุนสู่ประเทศจีน เนื่องจากประเทศจีนได้เปิดประเทศมากขึ้น และเพิ่งจะเข้าเป็นสมาชิก WTO โดยจุดเด่นที่ทำให้จีนน่าลงทุนมากกว่าไทยเช่น

- จีนมีตลาดภายในประเทศที่ใหญ่ มีความต้องการสินค้าและบริการสูง ดึงดูดใจแก่นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในด้านอุปโภคบริโภคในตลาดภายในประเทศเป็นอย่างมาก
- จีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่ใหญ่ ประชาชนบางกลุ่มในพื้นที่ยังไม่สามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้ จึงเป็นการท้าทายแก่นักลงทุนที่จะแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดที่ยังว่างเหล่านั้น
- จีนยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์อย่าเหลือเฟือ สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบใช้ในการผลิตได้อีกมาก มีแรงงานและวัตถุดิบในประเทศมีราคาถูก ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยและประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนที่มีต้นทุนที่สูงกว่า และปัจจุบันจีนยังให้ความสำคัญกับ FDI มาก มีการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการลงทุนเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้มากขึ้น เช่น การคมนาคมระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ซึ่งเดิมสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรกแก่การพัฒนาและการส่งเสริมการลงทุนของจีน

4. การมีความร่วมมือทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศมากขึ้น เช่น การมีข้อตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน การมีเขตการค้าเสรี และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ ซึ่งการให้สิทธิพิเศษแก่สมาชิกและประเทศคู่ค้า ทำให้นักลงทุนของประเทศที่ได้รับสิทธิเลือกที่จะไปลงทุนในประเทศนั้นๆ แทน ดังนั้น ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจึงลดลงในประเทศที่ไม่ใช่สมาชิก

2.4 นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน

บทบาทของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนภายในประเทศ ภายหลังการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาด้านภาคการเงิน ธนาคารพาณิชย์ของไทยมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมาก ซึ่งส่วนหนึ่งของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นกลุ่มลูกหนี้ประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม ที่มีการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อมาลงทุนในประเทศ ทำให้ในปี 2542 บทบาทของ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ เดิมที่เน้นส่งเสริมการลงทุนในประเทศเพียงอย่างเดียว ก็ได้เพิ่มบทบาทในการเป็นตัวกลางระหว่างเอกชนและธนาคารแห่งประเทศไทยในการให้ข้อมูลเพื่อช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อีกทั้งเป็นตัวกลางในการเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาเจรจาหาแนวทางในการแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนเพื่อบรรเทาภาระด้านการคลังรัฐบาล และให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่ดังนี้ (วิญญู ไหลประสิทธิ์พร. 2544 : 37-49)

2.3.1 นโยบายการส่งเสริมการลงทุน

1. เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้สิทธิและประโยชน์ภาษีอากร โดยให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการที่มีผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจอย่างแท้จริง และใช้หลักการบริหารและการจัดการองค์กรที่ดี (Good Governance) ในการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องรายงานผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับการส่งเสริม เพื่อให้สำนักงานได้ตรวจสอบก่อนใช้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรในปีนั้นๆ
2. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการผลิตเพื่อแข่งขันในตลาดโลก โดยกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองคุณภาพและมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า
3. ปรับมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยยกเลิกเงื่อนไขการส่งออกและการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ
4. สนับสนุนการลงทุนเป็นพิเศษในภูมิภาคหรือท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำและมีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนน้อย โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรสูงสุด
5. ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยไม่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของเงินทุนขั้นต่ำของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมเพียง 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)

6. ให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรมและผลผลิตจากการเกษตร กิจการเกี่ยวข้อกับการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ กิจการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และบริการพื้นฐาน กิจการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมเป้าหมาย

2.3.2 หลักเกณฑ์การให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร

1. เขต 1 โครงการที่ตั้งสถานประกอบการในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

1.1) ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

1.2) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี สำหรับโครงการที่ตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมในโครงการที่มีขนาดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองคุณภาพมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายในระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 1 ปี

1.3) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี

2. เขต 2 โครงการที่ตั้งสถานประกอบการในจังหวัดกาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต ระยอง สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง

2.1) ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

2.2) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี และเพิ่มเป็น 5 ปีหากตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมในโครงการที่มีขนาดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองคุณภาพมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายในระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 1 ปี

2.3) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี

3. เขต 2 โครงการที่ตั้งสถานประกอบการในท้องที่ 58 จังหวัด

3.1) ให้ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

3.2) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมในโครงการที่มีขนาดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองคุณภาพมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายในระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 1 ปี

3.3) ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี

3.4) โครงการที่ตั้งสถานประกอบการในท้องที่ 40 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ กำแพงเพชร ของแก่น จันทบุรี ชัยนาท ชัยภูมิ ชุมพร เชียงราย เชียงใหม่ ตรัง ตราด ตาก นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ นครราชสีมา ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พังงา พัทลุง พิจิตร พิษณุโลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ระนอง ลพบุรี ลำปาง ลำพูน เลย สงขลา สระแก้ว สิงห์บุรี สุโขทัย สุราษฎร์ธานี หนองคาย อุดรธานี อุดรดิตถ์ อุทัยธานี และ อุบลราชธานี ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรตามข้อ 3.1 – 3.3 และสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมดังนี้

3.4.1) สำหรับโครงการที่ตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมดังนี้

1) ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเลิกภาษีเงินได้นิติบุคคล

2) อนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าปะปา 2 เท่า เป็นระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม

3.4.2) สำหรับโครงการที่ตั้งสถานประกอบการนอกนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม อนุญาตให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิในอัตราร้อยละ 25 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยผู้ได้รับการส่งเสริมจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งก็ได้ภายใน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ

3.5) โครงการที่ตั้งสถานประกอบการในท้องที่ 18 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา น่าน บุรีรัมย์ บัตตานี พะเยา มหาสารคาม ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรตามข้อ 3.1 – 3.3 และสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมดังนี้

3.5.1) ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเลิกภาษีเงินได้นิติบุคคล

3.5.2) อนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าปะปา 2 เท่า เป็นระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม

3.5.3) อนุญาตให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิใน อัตราร้อยละ 25 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยผู้ได้รับการส่งเสริมจะเลือกหักจาก กำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งก็ได้ภายใน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ

2.5 มาตรการด้านการเงินการคลังของรัฐบาลที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศในประเทศไทย

มาตรการทางการเงินการคลังที่สำคัญและส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงสุทธิจาก ต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2532-ปัจจุบัน (สันติยา เอกอัคร. 2541 : 1-8)

ปี 2532

1. ผ่อนผันให้ธนาคารพาณิชย์ขายเงินตราต่างประเทศและโอนเงินบาทเข้าบัญชีของผู้มีถิ่น ฐานนอกประเทศได้โดยไม่ต้องรออนุญาตจากทางการ
2. เพิ่มวงเงินมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าที่ไม่ต้องขออนุญาตจากเดิมครั้งละ 50,000 บาท เป็น 100,000 บาท
3. ผ่อนคลายการควบคุมการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ โดยเพิ่มวงเงินการนำเข้าเงิน บาทเข้าออกประเทศได้ครั้งละไม่เกิน 10,000 บาท
4. ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้แก่บริษัทหรือห้าง หุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศเฉพาะการกู้ยืมที่มีการกำหนดชำระคืนไม่น้อย กว่า 36 เดือน

ปี 2533

1. ประกาศรับพันธะข้อ 8 ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญคือการไม่ จำกัดการชำระเงินระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเดินสะพัด และยกเว้นการใช้นโยบายอัตรา แลกเปลี่ยนหลายอัตรา
2. ผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเช่น ให้ธนาคารพาณิชย์อนุญาตคำขอต่างๆ ด้านสินค้าได้ทุกกรณี ขยายวงเงินใช้จ่ายในการเดินทางเป็น 20,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อครั้ง ให้ ธนาคารพาณิชย์รับจ่ายเงินบาทจากบัญชีผู้ที่มีถิ่นฐานนอกประเทศได้ครั้งละไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อ วัน

ปี 2534

ผ่อนคลายควบคุมการปริวรรตเงินตราต่างประเทศขั้นที่ 2 โดยให้ประชาชนซื้อขายเงินตราต่างประเทศกับธนาคารพาณิชย์ได้ไม่จำกัดจำนวน ขยายระยะเวลาการขายเงินตราต่างประเทศที่ได้รับมาจาก 7 วัน เป็น 15 วัน ขยายวงเงินการนำเงินบาทออกไปต่างประเทศจาก 10,000 บาท เป็นไม่เกิน 50,000 บาท

ปี 2535

1. ยกเลิกเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน
2. กำหนดให้สาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนไว้ในประเทศไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6.25 ของสินทรัพย์และภาระผูกพัน
3. อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการวิเทศธนกิจ
4. ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ผู้ประกอบการวิเทศธนกิจจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ
5. ยกเว้นอากรแสตมป์และภาษีธุรกิจเฉพาะให้กับผู้ประกอบการวิเทศธนกิจ
6. ลดภาษีเงินได้นิติบุคคลต่างประเทศสำหรับเงินปันผล ดอกเบี้ยหุ้นกู้ และเงินกำไรจากการขายทรัพย์สิน

ปี 2536

1. ผ่อนคลายข้อจำกัดการกำกับควบคุมกิจการวิเทศธนกิจให้กับสาขาของธนาคารพาณิชย์
2. กำหนดหลักเกณฑ์การเสนอขายหุ้นให้กับนักลงทุนชาวต่างประเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการเลือกในการระดมทุนภาคเอกชน

ปี 2537

1. เพิ่มวงเงินการนำเงินบาทออกนอกประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยและประเทศเวียดนามจาก 250,000 บาท เป็น 500,000 บาท
2. เพิ่มอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานและอัตราดอกเบี้ยรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัทเงินทุน
3. ให้สาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนไว้ในประเทศไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6.50 จากเดิมร้อยละ 6.25 ของสินทรัพย์และภาระผูกพัน
4. ลดอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่จ่ายให้แก่ผู้รับในต่างประเทศจากกิจการวิเทศธนกิจประเภท Out/In จากระ้อยละ 15 เหลือร้อยละ 10

ปี 2538

1. เพิ่มวงเงินเบิกถอนเงินให้กู้ยืมจากกิจการวิเทศธนกิจประเภท Out/In จากครั้งละไม่ต่ำกว่า 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ
2. อนุญาตให้บริษัทเงินทุนออกตั๋วแลกเงินหรือบัตรเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 1 ปีได้

ปี 2539

1. นำภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เสียไปแล้วในต่างประเทศมาหักเป็นเครดิตสำหรับภาษีเงินได้ในประเทศ ถึงแม้จะไม่มีสนธิสัญญาภาษีซ้อน ถ้ามีสนธิสัญญาภาษีซ้อนก็ให้ยกเว้นภาษีหรือเครดิตภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จ่ายในต่างประเทศ
2. ให้สาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนไว้ในประเทศไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7.50 จากเดิมร้อยละ 6.50 ของสินทรัพย์และภาระผูกพัน

ในปี 2540-ปัจจุบัน

ภายหลังจากที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 เป็นต้นมา ทำให้มีธุรกิจจำนวนมากประสบกับปัญหาทางการเงินจนไม่สามารถที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ดังนั้นมาตรการต่างๆ ที่ภาครัฐนำออกมาใช้เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในประเทศจึงเป็นมาตรการที่มุ่งช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งจูงใจให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ดังนั้นในปี 2542 รัฐบาลจึงได้นำมาตรการต่างๆ ออกมาใช้ดังนี้

1. ปรับลดอากรขาเข้าสินค้าทุนและวัตถุดิบ ในการนำเข้ามาผลิตเพื่อการส่งออก ในกลุ่มอุตสาหกรรมโลหะอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ ของเล่น เฟอร์นิเจอร์และสิ่งทอ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต
2. ให้หักค่าเสื่อมราคาและค่าสึกหรอในอัตราเร่ง
3. ตั้งกองทุนเพื่อร่วมลงทุนในกิจการวิเทศธนกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
4. สนับสนุนปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน
5. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เปิดใช้โครงการระบบฐานข้อมูลอาเซียน ASID เพื่อให้ข้อมูลแก่นักลงทุนในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยและอาเซียนมากขึ้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ปัจจัยด้านมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

จิระวัฒน์ ใจอารีย์ (2540 : 55-59) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมมีประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายไตรมาส ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2532 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2539 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square) ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการเคลื่อนย้ายเงินทุนออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 2) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ 3) เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ 4) บัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นฐานอยู่ในต่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เนื่องจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศมิได้ให้ความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากนัก เพราะการลงทุนส่วนใหญ่มิได้มุ่งหวังเพียงเพื่อผลิตสินค้าและขายในตลาดของประเทศที่ตนเข้ามาลงทุนเท่านั้น แต่มีวัตถุประสงค์หลักคือลงทุนทำการผลิตเพื่อส่งสินค้าออกไปขายยังตลาดภายนอกที่มีขนาดใหญ่กว่า ดังนั้นมูลค่าของ GDP ภายในประเทศจึงอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย

ดวงฤทัย ศรีวระมย์ (2544 : 44) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมมีประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2522 ถึง 2543 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) แบบ Stepwise

ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สาเหตุเนื่องมาจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการลงทุนผลิตเพื่อการส่งออก มิได้เป็นการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศที่ตนเข้ามาลงทุนเพียงอย่างเดียว และสาเหตุที่สนใจให้นักลงทุนจากต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทย คือ การที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการกระจายสินค้าออกสู่ตลาดที่มีขนาดใหญ่

วิญญู ไหลประสิทธิ์พร (2544 : 76) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมปีประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2532 ถึง 2543 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 73 กล่าวคือ เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านบาท จะทำให้ปริมาณการลงทุนสุทธิจากต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.97 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการวางแผนและกำหนดมาตรการที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพื่อจูงใจให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในไทยมากขึ้น

จากทฤษฎีว่าด้วยทำเลที่ตั้ง ทฤษฎี Suehiro's hypothesis และทฤษฎีของ Kojima พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เป็นตัวสะท้อนขนาดตลาดสินค้าภายในประเทศผู้รับทุน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญู แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจิระวัฒน์และดวงฤทัย นั่นคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานตามทฤษฎี กล่าวคือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยทางด้านอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

ธวัชชัย เพิ่มพูลโชคคณา (2541 : 45) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมปีประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2523 - 2539 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย (ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล) เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในทิศทางตรงกันข้ามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่ออัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป 1 บาท จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน 0.9898 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ สาเหตุเนื่องมาจาก การลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะเข้ามาทำ

การลงทุนในธุรกิจด้านการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิตมากกว่าใช้เครื่องจักร ดังนั้นการตัดสินใจของนักลงทุนจากญี่ปุ่นจึงให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านค่าจ้างแรงงานเช่นกัน

พรชัย ทรัพย์ยิ่ง (2542 : 90-91) ได้ทำการศึกษาปัจจัยกำหนดและผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศภาคเอกชนต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทศุติภูมิประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2534 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2541 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบสองชั้น (Two-stage Least Square) โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งประเภทเงินทุนจากต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และ 2) เงินกู้ยืมจากต่างประเทศภาคเอกชน

ผลการศึกษาพบว่า อัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 97 กล่าวคือ เมื่ออัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเดือน จะผลทำให้ปริมาณการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลง 16 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ สาเหตุเนื่องมาจาก ค่าจ้างแรงงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนต้นทุนการผลิตของผู้ลงทุน ถ้าอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศมีราคาถูกลง ก็จะเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของแรงงานในประเทศให้มีศักยภาพมากขึ้น

พัชรา ธรรมานุปถัมภ์ (2546 : 66-70) ได้ทำการศึกษาปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศุติภูมิประเภทอนุกรมเวลาเป็นไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2539 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี 2543 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า อัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำโดยเฉลี่ย (ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สาเหตุเนื่องมาจากในช่วงที่ทำการศึกษา ในปี 2539-2543 เป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย มีผลให้ภาวะเศรษฐกิจไทยชะลอตัวอย่างมากตลอดช่วงเวลา 5 ปี ที่ทำการศึกษา อัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำในประเทศจึงมีการปรับขึ้นเพียงเล็กน้อย และในช่วงปี 2541-2543 อัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำในประเทศไม่ได้มีการปรับขึ้นเลย แต่ยังคงมีการลงทุนจากต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าการที่นักลงทุนต่างประเทศจะตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศยังต้องอาศัยปัจจัยอื่นที่นอกเหนือจากอัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำ

จากทฤษฎีว่าด้วยจักรสินค้า ทฤษฎีว่าด้วยทำเลที่ตั้งและทฤษฎี Suehiro's hypothesis พบว่าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศตรงกันข้ามกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัยและพรชัย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา นั่นคืออัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานตามทฤษฎีกล่าวคืออัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน

ปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

พรชัย ยิ่งทรัพย์ (2542 : 90-120) ได้ทำการศึกษาปัจจัยกำหนดและผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศภาคเอกชนต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทศนิยมประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2534 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2541 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบสองขั้น (Two-stage Least Square) โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งประเภทเงินทุนจากต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และ 2) เงินกู้ยืมจากต่างประเทศภาคเอกชน

ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไหลเข้าสุทธิของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้ปริมาณการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 570 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ โดยผู้วิจัยได้เสนอแนะเชิงนโยบายให้แก่รัฐบาล คือ รัฐบาลควรจรรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และมีเสถียรภาพ เพื่อป้องกันเงินทุนต่างประเทศไหลออกนอกประเทศ

ดวงฤทัย ศรีวระมย์ (2544 : 42-43) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทศนิยมประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายปี ตั้งแต่ ปี 2522 ถึง ปี 2543 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) แบบ Stepwise

ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 3,570.9 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ สาเหตุอาจเนื่องมาจากในช่วงปี 2540-2541 เป็นช่วงที่ประเทศไทย

ประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ประกอบกับประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากระบบลอยตัวแบบมีการจัดการ ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง ส่งผลให้เงินตราต่างประเทศสามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทได้มากขึ้น ทำให้ต้นทุนในการลงทุนลดลง จึงเป็นเหตุจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น

วิญญู ไหลประเสริฐพร (2544 : 78) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระหน่ำต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายปี ตั้งแต่ ปี 2532 ถึง 2543 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1,810.95 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ สาเหตุเนื่องมาจากการที่อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น แสดงว่าเงินบาทมีค่าลดลง ทำให้นักลงทุนต่างประเทศสามารถแลกเปลี่ยนใช้เงินตราของประเทศตนแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทได้เพิ่มขึ้น จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

จากทฤษฎีองค์การอุตสาหกรรมและทฤษฎี Aliber 's Currency Area พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานตามทฤษฎีและงานวิจัย กล่าวคืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อเงิน

ดอลลาร์สหรัฐเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน

ปัจจัยด้านอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย

พรชัย ยิ่งทรัพย์ (2542 : 91-92) ได้ทำการศึกษาปัจจัยกำหนดและผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศภาคเอกชนต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ ไตรมาสที่ 1 ปี 2534 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2541 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบสองชั้น (Two-stage Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า สิ่งกีดขวางทางการค้า (มูลค่าภาษีนำเข้าต่อมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการไหลเข้าสู่สุทธิของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 97 ทั้งนี้เนื่องจากสิ่งกีดขวางทางการค้า ประกอบด้วยภาษีศุลกากร โควต้าและต้นทุนค่าขนส่ง แต่ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เฉพาะภาษีศุลกากร ทำให้ไม่สามารถเป็นตัวแทนของสิ่งกีดขวางทางการค้าได้อย่างสมบูรณ์

ดวงฤทัย ศรีระมย์ (2544 : 44) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายปี ตั้งแต่ ปี 2522 ถึง ปี 2543 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) แบบ Stepwise

ผลการศึกษาพบว่า อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ย (รายรับจากภาษีนำเข้า/มูลค่าการนำเข้าทั้งหมด) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราภาษีศุลกากรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพิ่มขึ้น 0.9221 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ สาเหตุเนื่องจากสภาพการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2532-2543 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งการผลิตจะต้องอาศัยวัตถุดิบหรือส่วนประกอบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นเมื่ออัตราภาษีศุลกากรลดลง จะทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการจากต่างประเทศลดลงเช่นกัน ส่งผลให้มีการเพิ่มปริมาณเงินทุนมากขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการกีดกันทางการค้า พบว่าอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยสินค้าประเภทวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงฤทัย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานตามทฤษฎีและงานวิจัยของดวงฤทัย กล่าวคืออัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในตรงกันข้ามกัน

ปัจจัยทางด้านมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม

ศรีสุตา จิรากุลสวัสดิ์ (2536 : 97-115) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศต่อการออมภายในประเทศ และปัจจัยกำหนดการไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศของประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาเป็นรายไตรมาส ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2532 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2539 และวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าสินค้าออกอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 กล่าวคือ เมื่อมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไป 1 ล้านบาท จะทำให้เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.0599 ล้านบาท โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ สาเหตุเนื่องมาจากการลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ โดเน้นเน้นเป็นการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก ดังนั้นถ้ามูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น แสดงว่ารัฐบาลของไทยได้ใช้นโยบายส่งเสริมการส่งออก จึงเป็นเหตุจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเกิดความมั่นใจว่าสินค้าที่ตนผลิตจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเช่นกัน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่ามูลค่าสินค้าออกอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานตามงานวิจัยดังกล่าว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศและปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศและปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประเภทอนุกรมเวลา (Time Series Data) ในช่วงปี 2527-2546 โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร รวมทั้งเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ รายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527-2546
2. ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527-2546
3. ข้อมูลอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (MW) โดยใช้อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) เป็นตัวแทนอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527-2546
4. ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (เนื่องจากเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินที่เป็นที่ยอมรับและนิยมใช้ทั่วโลก ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นภาพของเงินตราต่างประเทศได้ดี ดังนั้นจึงใช้เงินดอลลาร์สหรัฐเป็นตัวแทนของเงินตราต่างประเทศ) ใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐในส่วนของ Referent Rate โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527-2546
5. ข้อมูลอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย คำนวณได้จากอัตราส่วนระหว่างรายรับจากภาษีนำเข้าต่อมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527-2546

6. ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 – 2546

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงพาณิชย์ และกรมศุลกากร โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบบันทึกตารางข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย
2. แบบบันทึกตารางข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย
3. รวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ในช่วงปี 2527-2546 รวมทั้งสิ้น 20 ปี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยต่างๆ ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม – 15 กันยายน 2548 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย แบ่งเป็นภาพรวมของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศที่เข้ามาลงทุนและตามภาคการลงทุน เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ใช้ราคาคงที่ ณ ในปี 2531 เป็นปีฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

3. ข้อมูลอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้างกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
4. ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
5. ข้อมูลอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยการคลังและดุลชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนโครงสร้างภาษีนำเข้าในภาคผนวก เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร
6. ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

นอกจากนี้ยังอาศัยข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1. วารสารและบทความที่เกี่ยวข้อง เช่น บทวิเคราะห์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ หนังสือฉบับพิเศษ
2. งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ศูนย์ข้อมูลกระทรวงพาณิชย์ และกรมศุลกากร เป็นต้น
3. เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมการลงทุน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานสถิติ เป็นต้น

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงปี 2527- 2546 เพื่อแสดงให้เห็นสภาพการณ์ทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเทศที่เข้ามาลงทุนและตามภาคการลงทุน โดยบางส่วนได้นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา
2. วิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี 2527-2546 มาทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) และการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบ (Backward Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย พร้อมทั้งหาสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศที่เหมาะสมที่สุดและดูความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

ต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์เชิงปริมาณในครั้งนี้จะอาศัยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Statistic Package for Social Sciences : SPSS 11.0 ในการประมวลผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

(กัลยา วานิชย์บัญชา. 2544 : 292-293)

ถ้ามีตัวแปรอิสระ k ตัว ($X_1, X_2, \dots, X_k$) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y โดยที่ความสัมพันธ์อยู่ในรูปเชิงเส้น จะได้สมการความถดถอยเชิงซ้อน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Y และ $X_1, X_2, \dots, X_k$ ดังนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + e$$

โดยที่

$$\begin{aligned} \beta_0 &= \text{ส่วนตัดแกน } Y \text{ เมื่อกำหนดให้ } X_1 = X_2 = \dots = X_k = 0 \\ \beta_1 + \beta_2 + \dots + \beta_k &= \text{เป็นสัมประสิทธิ์ความถดถอยเชิงซ้อน} \\ e &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อน} \end{aligned}$$

ค่าประมาณของ Y คือ

$$\hat{Y} = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_k X_k$$

โดยที่

$$\hat{\beta}_0 = a, \hat{\beta}_1 = b_1, \hat{\beta}_2 = b_2, \dots, \hat{\beta}_k = b_k$$

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบคัดออกหรือย้อนหลัง (Backward Multiple Regression Analysis)

การคำนวณสมการถดถอยเชิงซ้อนมีหลายวิธีด้วยกัน แต่วิธีที่ผู้วิจัยใช้คือแบบคัดออกหรือย้อนหลัง (Backward Multiple Regression Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้ (ทรงศิริ แต่สมบัติ. 2542 : 218-219)

วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบคัดออกเป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระ X เข้าไปในสมการถดถอย ซึ่งมีตัวแปรอิสระทั้งหมด (K ตัว) ที่คาดว่าจะน่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y และใช้สถิติ t-Test หรือ F-test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยทำการคัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อยสุดออกก่อน พิจารณาจากตัวแปรอิสระที่มีค่า

t-test ต่ำสุด (ไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย) และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แล้วสร้างสมการใหม่ (ไม่คำนึงถึงตัวแปรอิสระที่ถูกคัดออก) และทำการคัดเลือกตัวแปรอิสระ X ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y ออกไปที่ละตัว จนกระทั่งไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่ถูกคัดออก การคัดเลือกรอกจะสิ้นสุดเมื่อตัวแปรอิสระตัวที่ค่าสถิติ t-test มีค่าต่ำสุด แต่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นสมการถดถอยที่ประกอบด้วยตัวแปรอิสระที่เหลืออยู่จึงเป็นสมการถดถอยที่เหมาะสมที่สุด

และจากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) พบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ร่วมเชิงซ้อนค่อนข้างมาก นั่นคือตัวแปรอิสระ X ที่นำมาวิเคราะห์ในสมการมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง ดังนั้นวิธีวิเคราะห์สมการถดถอยแบบ Backward จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด

แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยครั้งนี้ได้สร้างแบบจำลองขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยมี

แบบจำลอง ศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

$$FDI_t = f(GDP_t, MW_t, ER_t, Tax_t, EM_t)$$

กำหนดให้

$$\begin{aligned} FDI_t &= \text{ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในปีที่ } t \text{ (ล้านบาท)} \\ GDP_t &= \text{มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปีที่ } t \text{ (ล้านบาท)} \\ MW_t &= \text{อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ในปีที่ } t \text{ (บาทต่อวัน)} \\ ER_t &= \text{อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในปีที่ } t \text{ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)} \\ Tax_t &= \text{อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย ในปีที่ } t \text{ (ร้อยละ)} \\ EM_t &= \text{มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ในปีที่ } t \text{ (ล้านบาท)} \end{aligned}$$

ในที่นี้จะทำการศึกษาสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในรูปเส้นตรง เพื่อให้ได้รูปแบบสมการที่เหมาะสม จึงลองทำการทดสอบสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย คือ

$$FDI_t = a_0 + a_1 GDP_t + a_2 MW_t + a_3 ER_t + a_4 Tax_t + a_5 EM_t + e_t \dots\dots\dots (3.1)$$

กำหนดให้

$$\begin{aligned} e_t &= \text{ค่าความคาดเคลื่อน} \\ t &= \text{เวลา} \\ a_0, &= \text{ค่าคงที่} \\ a_1, a_2, \dots, a_6 &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ} \end{aligned}$$

การศึกษปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ซึ่งได้มีการกำหนดความหมายของและรายละเอียดของตัวแปรต่างๆ ดังนี้

1. ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย(FDI_t) เป็นตัวแปรตาม (Dependent Variables) ที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยกำหนดการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ โดยในที่นี้จะศึกษาปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศโดยรวม ของเงินลงทุนโดยตรงในส่วนของผู้ออกหุ้น (Equity Investment) และเงินลงทุนโดยตรงในส่วนของเงินกู้จากบริษัทในเครือ (Loans from Parent Companies) เป็นข้อมูลตัวเลขรวมโดยพิจารณาจากปริมาณ

การลงทุนโดยตรงของนักลงทุนจากต่างประเทศไหลเข้าหักด้วยปริมาณการลงทุนโดยตรงของนักลงทุนจากต่างประเทศไหลออก โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี

2. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP_t) เป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงขนาดตลาดภายในประเทศที่รองรับสินค้าที่นักลงทุนจากต่างประเทศผลิตขึ้นและจำหน่ายในประเทศไทย ในที่นี้กำหนดให้พิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่คำนวณมาจากด้านผลผลิต คิดตามราคา ณ ปี 2531 เป็นปีฐาน ดังนั้นจึงใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี เป็นตัวแทนในการศึกษา

3. อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (MW_t) เป็นปัจจัยที่สะท้อนต้นทุนในการลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ในที่นี้กำหนดให้พิจารณาจากอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อคนที่ทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาครและสมุทรปราการ) จากการทำงานในแต่ละวัน เนื่องจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในเขตดังกล่าวเป็นอัตราสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย ทำให้สามารถสะท้อนถึงปริมาณการไหลเข้าสุทธิของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศน้อยที่สุดในแต่ละปี และในบางปีที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมทำการปรับอัตราค่าจ้างในเขตดังกล่าวมากกว่า 1 ครั้ง ในที่นี้จะใช้ข้อมูลอัตราค่าจ้างสูงสุดในปีนั้น โดยมีได้นำการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงใช้อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี เป็นตัวแทนในการศึกษา

4. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER_t) เป็นปัจจัยที่สะท้อนต้นทุนของเงินทุนที่นักลงทุนต่างประเทศใช้สำหรับลงทุนในประเทศไทย ในที่นี้กำหนดให้พิจารณาจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และใช้อัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิง (Referent rate) ในแต่ละปี เนื่องจากเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินที่นิยมใช้กันทั่วโลก จึงสามารถสะท้อนให้เห็นภาพของเงินตราต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นตัวแทนในการศึกษา

5. อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (Tax_t) เป็นปัจจัยที่สะท้อนต้นทุนในการลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนทำการผลิตในประเทศไทย ในการเก็บรวบรวมอัตราภาษีนำเข้าของสินค้านำเข้าในแต่ละประเภท จะพบปัญหาความหลากหลายของอัตราภาษี เนื่องจากสินค้านำเข้ามีมากมายหลายประเภท หลายพิกัด ในที่นี้กำหนดให้พิจารณาจากอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยในปีนั้นๆ โดยใช้ข้อมูลในแต่ละปี เป็นตัวแทนในการศึกษา

โดยคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราภาณินำเข้าเฉลี่ย} = \frac{\text{รายรับจากภาณินำเข้า} \times 100}{\text{มูลค่าการนำเข้าทั้งหมด}}$$

โดยข้อเก็บข้อมูลมาจากหน่วยการคลังและตุลการค้ำระหว่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย
ดังนั้นจึงใช้อัตราภาณินำเข้าเฉลี่ยเป็นตัวแทนในการศึกษา

6. มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (EM_t) เป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความสามารถในการ
ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยในช่วงที่ผ่านมา โดยนักลงทุนจากต่างประเทศจะใช้ประกอบการ
ตัดสินใจลงทุนในประเทศไทย ในที่นี้กำหนดให้พิจารณามูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลัก
ซึ่งไม่รวมสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร ดังนั้นจึงใช้มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม โดยใช้ข้อมูลใน
แต่ละปี เป็นตัวแทนในการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติทดสอบ F-test เป็นการทดสอบสมการว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดส่งผลต่อตัวแปร
ตามหรือไม่ (กลยา วาณิชยปัญญา. 2544 : 238)

ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$$

$$H_1 : \text{มี } \beta_i \text{ อย่างน้อย 1 ค่าที่ } \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

สถิติทดสอบ

$$F = \frac{MSR}{MSE}$$

โดยที่

$$F = \text{ค่าสถิติที่พิจารณาใน F - distribution}$$

$$\begin{aligned} MSR &= \text{ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจาก} \\ &\quad \text{อิทธิพล} \\ &\quad \text{ของตัวแปรอิสระ (X}_1, X_2, \dots, X_k) \\ &= \frac{SSR}{k} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{MSE} &= \text{ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่นๆ} \\
 &= \frac{\text{SSE}}{(n-k-1)} \\
 n &= \text{จำนวนของข้อมูลทั้งหมด} \\
 k &= \text{จำนวนกลุ่มทั้งหมดที่ใช้ในการทดสอบ}
 \end{aligned}$$

ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

1. ยอมรับสมมติฐาน H_0 : $\beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$ ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ (X ทั้ง k ตัว) ในรูปเชิงเส้น
2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1 ซึ่งสรุปได้ว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์ตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น จึงต้องทดสอบต่อไปว่าตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามโดยใช้สถิติทดสอบ t

2. สถิติทดสอบ t-test เพื่อทดสอบว่าตัวพยากรณ์แต่ละตัวส่งผลต่อการทำนายตัวเกณฑ์หรือไม่ ทดสอบโดยใช้สูตร (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2544 : 239 - 240)

ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0 : \beta_i = 0$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

$$t = \frac{b_i - 0}{S_{b_i}}$$

โดยที่

t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความนัยสำคัญ

b_i = สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ

S_{b_i} = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการทดสอบสมมติฐานอาจจะเป็น

1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0 : \beta_i = 0$ ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในรูปเชิงเส้น
2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1 ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น
3. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination : R^2 หรือ r^2) เป็นสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่ตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (Y) ได้ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2544 : 240 - 241)

$$R^2 = \frac{SSR}{SST} = \frac{SST - SSE}{SST} ; SST = SSR + SSE$$

หรือ

$$R^2 = \frac{(SST - SSE)}{SST} = \frac{1 - SSE}{SST}$$

$$\text{โดยที่ } 0 \leq R^2 \leq 1$$

SSR = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$)

SSE = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่น

SST = ความแปรปรวนทั้งหมด

ถ้าค่า R^2 ที่ใกล้ 1 จะหมายถึง $X_1, X_2, \dots, X_k$ มีความสัมพันธ์กับ Y มาก แต่ถ้าค่า R^2 เข้าใกล้ 0 จะหมายถึง $X_1, X_2, \dots, X_k$ มีความสัมพันธ์กับ Y น้อย

ค่า R^2 (Coefficient of Determination) เป็นการบอกสัดส่วนที่ตัวแปร X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร Y ได้ ดังนั้นถ้า R^2 ค่ามีค่ามากแสดงว่า Y และ X มีความสัมพันธ์กันมาก หรือ X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่า Y ได้มาก โดยพิจารณาดังนี้

- ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ที่ X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y มีความสัมพันธ์กันมาก
- ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ที่ X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

4. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อนที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted Multiple Coefficient of Determination : Adjusted R^2)

Adjusted R^2 คือ การนำเอาค่าองศาแห่งความเป็นอิสระของข้อมูลมาปรับค่าสัมประสิทธิ์แห่งการตัดสินใจ และเรียกค่าที่ปรับว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (สมจิต วัฒนาชยากุล. 2544 : 173-174)

$$\text{Adjusted } R^2 = 1 \left(\frac{n-1}{n-k} \right) (1 - R^2)$$

กำหนดให้

n	แทน	จำนวนข้อมูล
k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน

5. การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน

การทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน โดยใช้การทดสอบของ Durbin-Watson เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดยที่ t เป็นช่วงเวลา (กัลยา วาณิชย์ บัญชา. 2544 : 332) โดยสถิติทดสอบ Durbin-Watson

$$D.W. = \frac{\sum_{t=1}^n (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^n e_t^2}$$

กำหนดให้

D.W.	=	ค่าสถิติทดสอบ Durbin-Watson
$\sum$	=	ผลรวม
e_t	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t
e_{t-1}	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ $t-1$
e_t^2	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t ยกกำลัง 2

โดยที่ $0 \leq D.W. \leq 4$ และมีคุณสมบัติดังนี้

1. ถ้าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน ค่า D.W. จะมีค่าใกล้ 2
2. ถ้า $D.W. > 2$ จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางบวกของค่าคลาดเคลื่อน และถ้า $D.W. \approx 0$

ความสัมพันธ์จะมาก

3. ถ้า $D.W. < 2$ จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางลบของค่าคลาดเคลื่อน และถ้า $D.W. \approx 4$ ความสัมพันธ์จะมาก

การสรุปความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน ทำโดยนำสถิติทดสอบ Durbin-Watson $D.W.$ เทียบกับค่าจากตารางค่าวิกฤตของ Durbin-Watson d Statistic โดยค่าจากตารางคือค่า d_L และ d_U ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดตัวอย่าง (n) จำนวนตัวแปรอิสระ (k) และระดับนัยสำคัญ (α)

การสรุปผลการทดสอบ

1. จะปฏิเสธ H_0 ถ้า $D.W. < d_{L,\alpha/2}$ หรือ $D.W. > (4 - d_{L,\alpha/2})$
2. จะยอมรับ H_0 ถ้า $d_{U,\alpha/2} < D.W. < (4 - d_{U,\alpha/2})$
3. จะไม่สามารถสรุปผลการทดสอบได้ถ้า $d_{L,\alpha/2} < D.W. < d_{U,\alpha/2}$ หรือ $(4 - d_{U,\alpha/2}) < D.W. < (4 - d_{L,\alpha/2})$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนข้อมูล
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
Adj R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อนที่ปรับปรุงแล้ว
Durbin-watson	แทน	ค่าสถิติของ เดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-watson Statistic)
β	แทน	สัมประสิทธิ์ความถดถอย
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน
F-test	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
t-test	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
p_value	แทน	ค่านัยสำคัญจากการคำนวณ (Significance Value)
*	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%
**	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
FDI_t	แทน	ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ในปีที่ t (ล้านบาท)
GDP_t	แทน	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปีที่ t (ล้านบาท)
MW_t	แทน	อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ในปีที่ t (บาทต่อวัน)
ER_t	แทน	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในปีที่ t (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)
Tax_t	แทน	อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย ในปีที่ t (ร้อยละ)
EM_t	แทน	มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ในปีที่ t (ล้านบาท)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2527-2546

ส่วนที่2 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2527-2546

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น

ส่วนที่3 วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยเป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบคัดออกหรือย้อนหลัง (Backward multiple Regression Analysis) เพื่อเป็นการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย พร้อมทั้งหาสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยที่เหมาะสมที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2527-2546

ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

ตาราง 3 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	เงินลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศไหลเข้า ¹	เงินลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศไหล ออก ²	เงินลงทุนโดยตรง สุทธิจากต่างประเทศ NET FDI ³	เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลง ของ ⁴ NET FDI
2527	16,969	6,719	9,644	-
2528	10,166	5,764	4,402	-54.36
2529	10,526	3,618	6,908	56.93
2530	12,536	3,492	9,044	30.92
2531	32,738	4,774	27,964	209.2
2532	53,079	7,381	45,698	63.42
2533	77,267	12,572	64,695	41.57
2534	93,935	42,546	51,389	-20.56
2535	135,028	81,337	53,691	4.48
2536	66,768	22,956	43,812	-18.4
2537	61,599	28,358	33,241	-24.13
2538	75,991	26,104	49,887	50.08
2539	99,733	42,261	57,472	15.20
2540	165,143	47,447	117,696	104.79
2541	284,938	75,050	209,888	78.33
2542	200,742	66,150	134,592	-35.87
2543	256,282	140,996	115,286	-14.34
2544	398,519	225,879	172,640	49.75
2545	322,189	277,260	44,929	-73.98
2546	317,718	240,189	77,529	72.56

ที่มา : ¹⁻³ หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

4 จากการคำนวณ

จากตาราง 3 แสดงถึงปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในช่วงปี 2527-2546 โดยเห็นว่าตั้งแต่ปี 2527-2533 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 9,644 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น 64,695 ล้านบาท ในปี 2533 แต่ในช่วงปี 2534-2538 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศมีแนวโน้มลดลง จาก 51,389 ล้านบาท ในปี 2534 เป็น 49,887 ล้านบาท ในปี 2538 ต่อมาในช่วงปี 2539-2541 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมากจากช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะในปี 2541 การลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศเพิ่มสูงที่สุดเป็น 209,888 ล้านบาท โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากปี 2539 ถึงร้อยละ 104.79 แต่หลังจากปี 2542 เป็นต้นไป ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศกลับมีแนวโน้มลดลง

ตาราง 4 สัดส่วนปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยจำแนกตาม
ประเทศที่เข้ามาลงทุนในช่วงปี 2527-2546

ประเทศ / ปี	2527-2533		2534-2538		2539-2541		2542-2546	
	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)
ญี่ปุ่น	71,739	43	48,953	21	116,097	30	176,140	32
ฮ่องกง	18,282	11	45,965	20	36,832	10	44,735	8
อเมริกา	23,767	14	35,324	15	88,504	23	35,031	6
สิงคโปร์	11,330	7	22,805	10	39,493	10	186,878	34
มาเลเซีย	610	-	271	-	1,614	-	2,808	-
เนเธอร์แลนด์	2,816	2	3,722	2	17,236	4	-27,049	-4
อังกฤษ	3,198	2	10,054	4	9,941	3	45,916	9
อื่นๆ	36,613	22	64,926	28	75,339	20	80,517	15
รวม	168,355	100	232,020	100	385,056	100	544,976	100

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ (-) หมายถึง สัดส่วน 0%

ที่มา : คำนวณมาจากตาราง 15 ในภาคผนวก ก

จากตาราง 4 แสดงถึงสัดส่วนของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศใน
ประเทศไทยจำแนกตามประเทศ ในช่วงปี 2527-2546 จะเห็นว่า ในช่วงปี 2527-2533 ปริมาณ

การลงทุนส่วนใหญ่มาจากการลงทุนของประเทศ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฮองกง และสิงคโปร์ ตามลำดับ โดยญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีปริมาณการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดเท่ากับ 71,739 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด รองลงมาคือการลงทุนจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 23,767 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด และการลงทุนจากประเทศฮองกงโดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 18,282 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด ตามลำดับ

ในช่วงปี 2534-2538 ปริมาณการลงทุนส่วนใหญ่มาจากการลงทุนของประเทศ ญี่ปุ่น ฮองกง สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และอังกฤษ ตามลำดับ โดยญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่มีปริมาณการลงทุน

ลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดเท่ากับ 48,953 ล้านบาท แต่ปริมาณการลงทุนลดลงจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วนร้อยละ 43 เป็นสัดส่วนร้อยละ 21 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด รองลงมาคือการลงทุนจากประเทศฮองกง โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 45,965 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วนร้อยละ 11 เป็นร้อยละ 20 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด สำหรับอังกฤษก็มีปริมาณการลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาเช่นกัน

ในช่วงปี 2539-2541 ปริมาณการลงทุนส่วนใหญ่มาจากการลงทุนของประเทศ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ฮองกงและเนเธอร์แลนด์ ตามลำดับ โดยญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศที่มีปริมาณการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดเท่ากับ 116,097 ล้านบาท และมีปริมาณการลงทุนเพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วนร้อยละ 21 เป็นร้อยละ 30 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 85,504 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จาก

สัดส่วนร้อยละ 15 เป็นร้อยละ 23 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด และมีปริมาณการลงทุนจากเนเธอร์แลนด์เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาเช่นกัน

ในช่วงปี 2542-2546 ปริมาณการลงทุนส่วนใหญ่มาจากการลงทุนของประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกงและสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ โดยสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีปริมาณการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดเท่ากับ 186,878 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วนร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 34 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด และมีปริมาณการลงทุนใกล้เคียงกับญี่ปุ่น โดยปริมาณการลงทุนจากญี่ปุ่นเท่ากับ 176,140 ล้านบาท แต่เนเธอร์แลนด์มีปริมาณการลงทุนลดลงเท่ากับ 27,049 ล้านบาท

ตาราง 5 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยจำแนกตามภาคการลงทุน
ในช่วงปี 2527 – 2546

หน่วย : ล้านบาท

บาท

ภาคการลงทุน/ปี	2527-2533		2534-2538		2539-2541		2542-2546	
	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)	ปริมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ (%)
1. อุตสาหกรรม	80,427	48	71,519	31	165,830	43	298,417	53
1.1 อาหาร	5,849	3	5,865	2	11,147	2	11,875	2
1.2 สิ่งทอ	5,167	2	4,188	2	7,650	1	5,566	1
1.3 ผลิตภัณฑ์โลหะและอโลหะ	8,055	5	9,750	4	23,549	6	34,491	6
1.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อุปกรณ์	28,929	18	25,783	11	35,409	9	53,959	10
1.5 เครื่องจักรและ เครื่องมือขนส่ง	4,506	3	8,844	4	42,137	11	88,076	16
1.6 เคมีภัณฑ์และกระดาษ	10,338	6	975	0	20,119	5	25,192	4
1.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	3,535	2	-5,697	-2	19,919	5	26,574	5
1.8 วัสดุก่อสร้าง	178	0	1,390	0	557	0	3,176	0
1.9 อื่นๆ	13,870	8	7,648	3	18,009	4	49,465	9
2. สถาบันการเงิน	9,804	6	15,834	7	40,061	10	-28,177	-4
3. การค้า	29,218	17	40,042	18	90,401	23	96,352	18
4. ก่อสร้าง	14,300	8	24,351	11	15,814	4	-2,827	0
5. เหมืองแร่	5,921	3	11,104	5	2,154	0	6,426	2
6. เกษตรกรรม	2,314	2	851	0	107	0	625	0
7. บริการ	7,025	4	7,864	3	23,715	6	78,236	14
8. อสังหาริมทรัพย์	2,701	2	1,506	0	15,203	4	2,476	0
9. อื่นๆ	16,657	10	58,949	25	31,771	9	92,540	17
รวม	168,355	100	232,020	100	385,056	100	563,760	100

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ (-) หมายถึง สัดส่วน 0%

ที่มา : คำนวณมาจากตาราง 16 ภาคผนวก ก

จากตาราง 5 แสดงถึงสัดส่วนของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยจำแนกตามภาคการลงทุน ในช่วงปี 2527-2546 จะเห็นว่า ในช่วงปี 2527-2533 นักลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 80,427 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด โดยอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการลงทุนมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 28,929 ล้านบาท รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และกระดาษ มี

ปริมาณการลงทุนเท่ากับ 10,338 ล้านบาท และอุตสาหกรรมการผลิตโลหะและอโลหะ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 8,055 ล้านบาท รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้า มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 29,218 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด และภาคก่อสร้าง มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 14,300 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด ตามลำดับ

ในช่วงปี 2534-2538 นักลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 71,519 ล้านบาท ลดลงจากช่วงที่ผ่านมาจากสัดส่วนร้อยละ 48 เป็นร้อยละ 31 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด โดยอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการลงทุนมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 25,783 ล้านบาท รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตโลหะและอโลหะ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 9,750 ล้านบาท และอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 8,844 ล้านบาท รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้า มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 40,042 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วน 17 เป็นร้อยละ 18 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด และภาคก่อสร้าง มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 24,351 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาจากสัดส่วนร้อยละ 8 เป็นร้อยละ 11 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด

ในช่วงปี 2539-2541 นักลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 165,830 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาจากสัดส่วนร้อยละ 31 เป็นร้อยละ 43 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด โดยอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการลงทุนมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 42,317 ล้านบาท รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 35,409 ล้านบาท และอุตสาหกรรมการผลิตโลหะและอโลหะ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 23,549 ล้านบาท รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้า มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 90,401 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วน 18 เป็นร้อยละ 23 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด และสถาบันการเงิน มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 40,061 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาจากสัดส่วนร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในภาคบริการและภาคอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา

ในช่วงปี 2542-2546 นักลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยมีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 298,417 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา จากสัดส่วนร้อยละ 43 เป็นร้อยละ 53 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมด โดยอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการลงทุนมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง มี

ปริมาณการลงทุนเท่ากับ 88,076 ล้านบาท รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 53,959 ล้านบาท และอุตสาหกรรมการผลิตโลหะและอโลหะ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 34,491 ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และกระดาษ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ที่มีปริมาณการลงทุนเพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้า มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 96,352 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา และภาคบริการ มีปริมาณการลงทุนเท่ากับ 78,236 ล้านบาท โดยมีปริมาณการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาคสถาบันการเงินในช่วงนี้มีปริมาณการลงทุนลดลง

ตาราง 6 แสดงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อการส่งออก ช่วงปี 2541-2546

หน่วย : ล้านบาท

โครงการเพื่อการ ส่งออก / ปี	2541	2542	2543	2544	2545	2546	เฉลี่ย
ส่งออก 30%-79%	36,800 (33.67)	25,700 (43.19)	50,700 (37.33)	34,600 (27.55)	26,200 (19.28)	12,400 (40.0)	31,066 (31.21)
ส่งออก 80%-100%	72,500 (66.33)	33,800 (56.81)	85,100 (62.67)	91,000 (72.45)	109,700 (8.72)	18,600 (60.0)	68,450 (68.79)
รวมทั้งหมด	109,300 (100)	59,500 (100)	135,800 (100)	125,600 (100)	135,900 (100)	31,000 (100)	99,517 (100)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI). 2548

หมายเหตุ : 1. ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงสัดส่วนของเงินลงทุนในแต่ละโครงการเทียบกับมูลค่าการลงทุนทั้งหมด

2. เป็นโครงการที่มีการเปิดดำเนินการไปแล้ว

3. โครงการเพื่อการส่งออก 30%-79% และ 80%-100% เป็นการคิดเทียบกับยอดการผลิตทั้งหมด อาทิเช่น นักลงทุนจากต่างประเทศทำการผลิตสินค้าจำนวน 100 หน่วย ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศในช่วง 30-79 หน่วย สำหรับตัวเลขในตารางทางหน่วยงานได้แสดงออกมาเป็นปริมาณเงินจากการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

จากตาราง 6 แสดงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยเพื่อการส่งออก ในช่วงปี 2541-2546 จะเห็นว่าในช่วงปี 2541-2546 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อการส่งออก 80%-100% ของยอดผลิตทั้งหมด โดยมียอดขายจากการส่งออกเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 68,450 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.79 ของยอดขายจากการส่งออกทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ยกเว้นในปี 2546 ที่ยอดขายจากการส่งออกลดลง จาก 190,700 ล้านบาท ในปี 2545 เป็น 18,600 ล้านบาท ในปี 2546 โดยมีอัตราเปลี่ยนแปลงคิดเป็นร้อยละ 83.04 ส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อการส่งออก 30%-79% ซึ่งมียอดขายจากการส่งออกไม่มากเมื่อเทียบกับการลงทุนเพื่อการส่งออก 80%-100% โดยมียอดขายจากการส่งออกเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 31,066 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.21 ของยอดขายจากการส่งออกทั้งหมด

ตาราง 7 แสดงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จำแนกตามประเภทกิจการ ปี 2541-2546

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทกิจการ / ปี	2541	2542	2543	2544	2545	2546	เฉลี่ย
1. เกษตรกรรมและ การเกษตร	ผลิตผลจาก 21,669 (7.35)	11,193 (5.45)	17,516 (5.75)	14,114 (5.27)	15,882 (7.79)	9,027 (12.11)	14,900 (6.62)
2. เหมืองแร่ ขั้นมูลฐาน	เซรามิกส์และโลหะ 9,760 (3.31)	30,231 (14.73)	24,563 (8.06)	1,772 (0.67)	9,191 (4.51)	751 (1.00)	12,711 (5.64)
3. อุตสาหกรรมเบา	9,277 (3.15)	4,303 (2.10)	13,558 (4.45)	15,390 (5.74)	15,800 (7.75)	4,232 (5.68)	10,427 (4.63)
4. ผลิตภัณฑ์โลหะ อุปกรณ์ขนส่ง	เครื่องจักรและ 37,661 (12.78)	26,003 (12.80)	15,665 (5.14)	28,875 (10.78)	17,894 (8.78)	10,793 (14.48)	22,815 (10.13)
5. ออิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ ไฟฟ้า	57,800 (19.26)	20,281 (9.88)	64,984 (21.32)	55,593 (20.75)	81,092 (39.80)	5,949 (7.98)	47,617 (21.15)
6. เคมีภัณฑ์ พลาสติก	กระดาษและ 84,880 (28.81)	35,587 (17.34)	86,332 (28.32)	69,379 (25.90)	16,823 (8.26)	19,865 (26.65)	52,144 (23.16)
7. บริการ	73,575 (24.98)	77,658 (37.70)	82,236 (26.96)	82,775 (30.89)	47,036 (23.11)	23,931 (32.10)	64,535 (28.67)
รวมทั้งหมด	294,622 (100)	205,257 (100)	304,856 (100)	267,900 (100)	203,720 (100)	74,551 (100)	225,151 (100)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI). 2548

หมายเหตุ : 1. ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงสัดส่วนของเงินลงทุนในแต่ละโครงการเทียบกับมูลค่าการลงทุนทั้งหมด

2. เป็นโครงการที่มีการเปิดดำเนินการแล้ว

จากตาราง 7 แสดงถึงปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเภทกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนและมีการเปิดกิจการไปแล้วในช่วงปี 2541-2546 จะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2541-2546 ส่วนใหญ่นักลงทุนจากต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนในกิจการประเภทการบริการ มากที่สุด โดยมีปริมาณการลงทุนเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 64,535 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.67 ของปริมาณการลงทุนเฉลี่ยทั้งหมด โดยมีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ยกเว้นในช่วงปี 2545-2546 ที่มีปริมาณการลงทุนลดลง รองลงมาคือการลงทุนในกิจการประเภทอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ กระดาษและพลาสติก เท่ากับ 52,144 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.16 ของปริมาณการลงทุนเฉลี่ยทั้งหมด และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง โดยมีปริมาณการลงทุนเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 47,617 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.15 ของปริมาณการลงทุนเฉลี่ยทั้งหมด ส่วนกิจการที่มีปริมาณการลงทุนน้อยที่สุดคือกิจการอุตสาหกรรมเบา โดยมีปริมาณการลงทุนเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 10,427 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.63 ของปริมาณการลงทุนเฉลี่ยทั้งหมด

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในช่วงปี 2527-2546

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ตาราง 8 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในช่วงปี 2527-2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	¹ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	² %การเปลี่ยนแปลง
2527	1,138,400	-
2528	1,191,300	4.65
2529	1,257,200	5.53
2530	1,376,800	9.27
2531	1,559,800	13.30
2532	1,750,000	12.20
2533	1,945,400	11.17
2534	2,111,900	8.56
2535	2,282,600	8.08
2536	2,470,900	8.25
2537	2,693,000	8.99
2538	2,941,700	9.24
2539	3,115,300	5.90
2540	3,072,600	-1.37
2541	2,749,700	-10.51
2542	2,872,000	4.45
2543	3,008,400	4.75
2544	3,073,600	2.17
2545	3,237,600	5.34
2546	3,460,000	6.87

ที่มา : ¹ หน่วยงานการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

² จากการคำนวณ

จากตาราง 8 แสดงถึงร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546 โดยจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2527-2539 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 1,138,400 ล้านบาท เป็น 3,115,300 ล้านบาท ตามลำดับ ถือว่าเป็นช่วงที่ประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในทิศทางที่ดีขึ้น ต่อมาในช่วงปี 2540-2541 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกลับมีแนวโน้มลดลง จาก 3,0726,000 ล้านบาท เป็น 2,749,700 ล้านบาท โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงจากปี 2540 คิดเป็นร้อยละ 10.57 จนกระทั่งในปี 2542 เป็นต้นไป มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 6.87

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ตาราง 9 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในช่วงปี 2527-2546

บาท : ดอลลาร์

สหรัฐอเมริกา

ปี	¹ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	² %การเปลี่ยนแปลง
2527	23.64	-
2528	27.16	14.89
2529	26.30	-3.17
2530	25.74	-2.13
2531	25.29	-1.75
2532	25.70	1.62
2533	25.58	-0.47
2534	25.52	-0.23
2535	25.40	-0.47
2536	25.32	-0.31
2537	25.15	-0.67
2538	24.92	-0.91
2539	25.34	1.69
2540	31.37	23.80
2541	41.37	31.88
2542	37.84	-8.53
2543	40.16	6.13
2544	44.48	10.76
2545	43.00	-3.33
2546	41.53	-3.42

ที่มา : ¹ หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

² จากการคำนวณ

ตาราง 9 แสดงถึงร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงปี 2527-2546 โดยจะเห็นว่าในปี 2527-2528 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น จาก 23.64 บาทต่อ

ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 27.16 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ แต่ในช่วง 2528-2538 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีแนวโน้มปรับตัวลดลง จาก 27.16 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เป็น 24.92 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงคิดเป็นร้อยละ 0.91 ในปี 2538 จนกระทั่งในปี 2539 เป็นต้นไป อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี 2539-2541 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก จาก 25.34 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ เป็น 41.37 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 31.88 ในปี 2546

อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

ตาราง 10 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ในช่วงปี 2527-2546

บาท : วัน : คน

ปี	¹ อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	² %การเปลี่ยนแปลง
2527	66.00	-
2528	70.00	6.06
2529	70.00	-
2530	73.00	4.29
2531	73.00	-
2532	78.00	6.85
2533	90.00	15.38
2534	100.00	11.11
2535	115.00	5.00
2536	125.00	8.70
2537	135.00	8.00
2538	145.00	7.41
2539	157.00	8.28
2540	157.00	-
2541	162.00	31.80
2542	162.00	-
2543	162.00	-
2544	165.00	1.85
2545	165.00	-
2546	169.00	2.42

ที่มา : ¹กลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้าง กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2548

² จากการคำนวณ

จากตาราง 10 แสดงถึงร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของแรงงานในเขตกรุงเทพและปริมลฑลในช่วงปี 2527-2546 โดยจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2527-2546 อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากอัตรา 66 บาทต่อคนต่อวัน ในปี 2527 เป็น 169 บาทต่อคนต่อวัน ในปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.42 ในปี 2546 แต่มีบางช่วงที่อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไม่มีการเปลี่ยนแปลง นั่นคือในช่วงปี 2539-2540 โดยมีอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำอยู่ที่ระดับ 157 บาทต่อคนต่อวัน และในช่วงปี 2542-2543 โดยมีอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำอยู่ที่ระดับ 162 บาทต่อคนต่อวัน

อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย

ตาราง 11 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย ในช่วงปี 2527-2546

หน่วย : เปอร์เซนต์

ปี	¹ อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย	² %การเปลี่ยนแปลง
2527	12.11	-
2528	12.24	1.07
2529	12.89	5.31
2530	11.97	-7.14
2531	11.72	-2.09
2532	10.95	-6.57
2533	11.12	1.55
2534	8.56	-23.02
2535	8.80	2.83
2536	9.11	3.52
2537	8.83	-3.07
2538	7.26	-17.78
2539	6.78	-6.61
2540	5.06	-25.37
2541	3.63	-28.26
2542	4.07	12.12
2543	3.39	-16.71
2544	3.40	0.29
2545	3.61	6.18
2546	3.57	-1.11

ที่มา : ¹หน่วยดุลการชำระเงินและการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

²จากการคำนวณ

จากตาราง 11 แสดงถึงร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยในช่วงปี 2527-2546 โดยเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2527-2546 อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 12.11 ในปี 2527 เป็นร้อยละ 3.57 ในปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.11

มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม

ตาราง 12 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ในช่วงปี 2527-2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	¹ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม	² %การเปลี่ยนแปลง
2527	53,439	-
2528	66,599	24.63
2529	91,128	36.83
2530	138,640	52.14
2531	208,146	50.13
2532	249,146	19.70
2533	358,879	44.04
2534	457,138	27.38
2535	520,318	13.82
2536	671,880	29.13
2537	827,899	23.22
2538	1,037,861	25.36
2539	1,016,493	-2.06
2540	1,305,604	28.44
2541	1,660,795	27.21
2542	1,665,076	0.26
2543	2,115,414	27.05
2544	2,171,482	2.65
2545	2,226,390	2.53
2546	2,543,181	14.23

ที่มา : ¹กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. 2548

²จากการคำนวณ

จากตาราง 12 แสดงถึงร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศในช่วงปี 2527-2546 โดยเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2527-2546 มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 53,439 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น 2,543,181 ล้านบาท ในปี 2546 โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 14.23 ในปี 2546

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546 โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบคัดออกหรือย้อนหลัง (Backward Multiple Regression Analysis) เพื่อเป็นการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย พร้อมทั้งหาสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยที่เหมาะสมที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546 ได้วิเคราะห์จากการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ โดยดำเนินการตามขั้นตอน และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistic Package for Social Sciences : SPSS 11.0 ในการประมวลผลเพื่อเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตาราง 13 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย และมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ช่วงปี 2527-2546

ปี		¹ FDI	² GDP	³ ER	⁴ MW	
⁵ Tax	⁶ EM					
	(หน่วย : ล้านบาท)	(หน่วย : ล้านบาท)	(หน่วย : บาท/สหรัฐฯ)	(หน่วย : บาท/วัน)	(หน่วย : ร้อยละ)	
(หน่วย : ล้านบาท)						
2527	9,644	1,138,400	23.64	66.00	12.11	53,439
2528	4,402	1,191,300	27.16	70.00	12.24	66,599
2529	6,908	1,257,200	26.30	70.00	12.89	91,128
2530	27,964	1,376,800	25.74	73.00	11.97	138,640
2531	45,698	1,559,800	25.29	73.00	11.72	208,146
2532	64,695	1,750,000	25.70	78.00	10.95	249,146
2533	51,389	1,945,400	25.58	90.00	11.12	358,879
2534	53,691	2,111,900	25.52	100.00	8.56	457,138
2535	43,812	2,282,600	25.40	115.00	8.80	520,318
2536	33,241	2,470,900	25.32	125.00	9.11	671,880
2537	49,812	2,693,000	25.15	135.00	8.83	827,899
2538	33,241	2,941,700	24.92	145.00	7.26	1,037,861
2539	49,887	3,115,300	25.34	157.00	6.78	1,016,493
2540	57,472	3,072,600	31.37	157.00	5.06	1,305,604
2541	117,696	2,749,700	41.37	162.00	3.63	1,660,795
2542	209,888	2,872,000	37.84	162.00	4.07	1,665,076
2543	134,592	3,008,400	40.16	162.00	3.39	2,115,414
2544	172,640	3,073,600	44.48	165.00	3.40	2,171,482
2545	44,929	3,237,600	43.00	165.00	3.61	2,226,390
2546	77,529	3,460,000	41.53	169.00	3.57	2,543,181

ที่มา : ^{1,2และ3} หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

⁴ กลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้าง กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2548

⁵ หน่วยดุลการชำระเงินและการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

⁶ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. 2548

ตาราง 14 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนแบบคัตออก (Backward Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยที่กำหนดการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ	β_i	S.E.	t	p_value	F	p_value
Constant (β_0)	230,228.90	82,455.03	2.792	.013**	21.452	.000*
ER (β_1)	6,250.07	2,037.81	3.067	.007*		
EM (β_2)	-0.125	0.035	-3.593	.002*		
Tax (β_3)	-29,404.90	6,459.93	-4.552	.000*		
R	0.895	Durbin-Watson 2.652				
R^2	0.801					
Adj R^2	0.764					

*มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

**มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากตาราง 14 แสดงถึงปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) มีค่าเท่ากับ 0.895 แสดงว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 89.50 ต่อมาพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 80.10 นั่นคือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย อธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศได้ 80.10% ส่วนอีก 19.90% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา ในแบบจำลองปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย และพบว่ามียังน้อยหนึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อนที่ปรับปรุงแล้ว (Adj R^2) มีค่าเท่ากับ 0.764 แสดงให้เห็นว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย ส่งผลต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 76.40% ส่วนตัวแปรมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวโดยพิจารณาจากค่า F-test ซึ่งมีค่าเท่ากับ 21.452 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และจากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อนปรากฏว่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.652 ซึ่งตกอยู่ในช่วงที่ $(4-d_{U,\alpha/2}) < D.W. < (4-d_{L,\alpha/2})$ นั่นคือ $2.01 < 2.652 < 3.21$ จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไรก็ตามสมการนี้สามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัวแปร แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญร้อยละ 99 โดยสามารถสร้างสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ได้ดังนี้

$$FDI = 230,228.90 + 6,250.07ER - 0.125EM - 29,404.90Tax \dots\dots\dots 4.1$$

กำหนดให้

FDI	=	ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (ล้านบาท)
ER	=	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)
EM	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ล้านบาท)
Tax	=	อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (ร้อยละ)

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (FDI) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่แล้ว หากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 6,250.07 ล้านบาท และในทางกลับกันหากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 6,250.07 ล้านบาท

มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (EM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (FDI) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่แล้ว หากมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 0.125 ล้านบาท และในทางกลับกันมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมลดลง 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 0.125 ล้านบาท

อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (Tax) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (FDI) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่แล้ว หากอัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 29,404.90 ล้านบาท และในทางกลับกันอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยลดลง 1 เปอร์เซ็นต์ จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 29,404.90 ล้านบาท

จากการศึกษาข้างต้น เมื่อพิจารณาค่าสถิติ เช่น R^2 เท่ากับ 0.801 , Adj R^2 เท่ากับ 0.764 ซึ่งค่าสถิติทั้ง 2 ตัว มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยมากและ F-test มีค่าเท่ากับ 21.452 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่สูงถึงระดับร้อยละ 99 เมื่อทำการทดสอบค่านี้สำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ด้วย t-test แล้ว พอสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม และอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยมีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ กลับไม่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ และปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยต้องการทราบถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจตัวใดบ้างที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยสามารถนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ทางการลงทุนของภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนและผลการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
2. ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย
3. ทำให้สามารถกำหนดมาตรการและนโยบายต่างๆ สำหรับกระตุ้นการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ ผ่านปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time series data) ระหว่างปี 2527-2546 รวมทั้งสิ้น 20 ปี
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้จะเน้นบทบาทของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย

- มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในของประเทศไทย (ล้านบาท) (Gross Domestic

Product : GDP)

- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) (Foreign Exchange

Rate : ER)

- อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (บาทต่อวันต่อคน) (Minimum Wage : MW)

- อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (ร้อยละ) (Import duty Tax : Tax)

- มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม(ล้านบาท) (Export Manufacture Product : EM)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ (Net Foreign

Direct Investment : FDI)

สมมติฐานในการวิจัย

1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(GDP) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

2. อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (MW) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่ออัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำภายในประเทศลดลง ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆคง ส่งผลให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER) เป็นตัวแปรที่สะท้อนต้นทุนของเงินทุน โดยบริษัทข้ามชาติจากประเทศที่มีค่าเงินแข็งกว่า จะเข้าไปลงทุนทำการผลิตสินค้าในประเทศที่มีค่าเงินอ่อนกว่า เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าการลงทุนในประเทศของตน และได้รับอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่า ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จึงมีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐสูงขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คง ส่งผลให้ปริมาณการ

ลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

4. อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย (Tax) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือเมื่ออัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

5. มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (EM) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และในทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมลดลง จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมและกระทรวงพาณิชย์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แบบบันทึกตารางข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

2. แบบบันทึกตารางข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัยการ

2. สร้างตารางข้อมูลให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3. รวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ในช่วงปี 2527-2546 รวมทั้งสิ้น 20 ปี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยต่างๆ ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม – 15 กันยายน 2548 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเทศที่เข้ามาลงทุนและตามภาคการลงทุน เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ใช้ราคาคงที่ ณ ในปี 2531 เป็นปีฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย
3. ข้อมูลอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้างกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
4. ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
5. ข้อมูลอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยการคลังและดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
6. ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

นอกจากนี้ยังอาศัยข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1. วารสารและบทความที่เกี่ยวข้อง เช่น บทวิเคราะห์การลงทุนโดยจากต่างประเทศ หนังสือฉบับพิเศษ
2. งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ศูนย์ข้อมูลกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น
3. เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมการลงทุน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานสถิติ เป็นต้น

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงปี 2527- 2546 เพื่อแสดงให้เห็นสภาพการณ์ทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเทศที่เข้ามาลงทุนและตามภาคการลงทุน โดยบางส่วนได้นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา

2. วิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี 2527-2546 มาทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย พร้อมทั้งหาสมการปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยที่เหมาะสมที่สุด และดูความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์เชิงปริมาณในครั้งนี้จะอาศัยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Statistic Package for Social Sciences : SPSS 11.0 ในการประมวลผล

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546

ในช่วงปี 2527-2533 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 9,644 ล้านบาท ในปี 2527 เป็น 64,695 ล้านบาท ในปี 2533 โดยมีปริมาณเงินทุนไหลเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในปี 2527 รัฐบาลได้ประกาศลดค่าเงินบาทครั้งใหญ่ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2527 จากอัตรา 23 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐเป็นอัตรา 27 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในขณะเดียวกันก็ปรับวิธีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนโดยหันมาใช้ระบบตะกร้าเงิน (basket of currencies) เพื่อให้ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น ส่งผลให้ภาคการส่งออกขยายตัวมากขึ้น เสถียรภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 1,138,400 ล้านบาทในปี 2527 เป็น 1,945,400 ล้านบาท ในปี 2533 นอกจากนี้ไทยยังมีความได้เปรียบจากค่าจ้างแรงงานในประเทศมีราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน สำหรับปัจจัยภายนอกประเทศ ที่ส่งผลให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปี 2527 ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีและไต้หวันถูกกดดันให้มีการเพิ่มค่าเงินภายหลังจากการประชุมตามข้อตกลง Plaza Accord ส่งผลให้ค่าเงินของประเทศนั้นแข็งค่าขึ้น

ทำให้ประเทศเหล่านี้ต้องหาทางลดต้นทุนการผลิต โดยการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นและในขณะนั้นประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในแถบเดียวกัน โดยอัตราค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยขั้นต่ำของไทยในช่วงปี 2527-2533 อยู่ที่อัตรา 66-90 บาทต่อคนต่อวัน ทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น (บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มหาชน จำกัด (มหาชน). 2540 : 20-23)

สำหรับแหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ การลงทุนจากประเทศญี่ปุ่น ฮองกง สหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์ ตามลำดับ โดยประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิในประเทศไทยมากที่สุดและมีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้น สำหรับการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อุตสาหกรรมผลิตเคมีและกระดาษ รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้าและภาคก่อสร้าง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่การลงทุนในภาคเหมืองแร่กลับมีแนวโน้มลดลง

ในช่วงปี 2534-2538 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง จาก 51,389 ล้านบาท ในปี 2534 เป็น 49,887 ล้านบาท ในปี 2538 สาเหตุเนื่องมาจากในปี 2535 ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ส่งผลให้การท่องเที่ยวและการลงทุนชะงักงัน เนื่องจากนักลงทุนจากต่างประเทศเกิดความไม่มั่นใจในเสถียรภาพทางการเมือง จึงลดปริมาณการลงทุนลง รวมทั้งเกิดการชะลอตัวของการผลิตและการใช้จ่ายในประเทศอันเป็นผลกระทบจากวิกฤตการณ์สงครามอ่าวเปอร์เซีย ปัญหาเงินเฟ้อที่กระทบต่อต้นทุนของผู้ผลิต และราคาที่ดินที่ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอันเนื่องมาจากการเก็งกำไร สิ่งเหล่านี้กลายเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนจากต่างประเทศ นักลงทุนต่างชาติบางส่วนจึงหันไปลงทุนในประเทศอื่นๆ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย ทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยชะลอตัวลง (บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ มหาชนกิจ จำกัด (มหาชน) . 2540 : 119) ต่อมาในปี 2535 มีปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้น เป็น 53,691 ล้านบาท เนื่องจากผลของการผ่อนคลายทางการเงิน ทำให้การลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศรายที่ไม่เกิน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไม่ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงาน จึงมีความสะดวกในการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนมากขึ้น

จนกระทั่งในปี 2536-2538 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศก็ปรับตัวลดลง สืบเนื่องมาจากการที่ฐานะทางการเงินของประเทศมีเสถียรภาพลดลง (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2545 : 137) และเป็นช่วงประเทศไทยได้สูญเสียความได้เปรียบในเรื่องค่าจ้างแรงงานที่เคยมีราคาถูก ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาในแถบเดียวกัน เช่น จีน เวียดนาม เป็นต้น กลับมีต้นทุนแรงงานที่ถูกกว่าประเทศไทย ทำให้นักลงทุนจากต่างประเทศหันไปลงทุนทำการผลิตในประเทศเหล่านั้นแทน จึงส่งผลให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง (ธิดารัตน์ โชคสุชาติ. 2540 : 38)

สำหรับแหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ การลงทุนจากประเทศญี่ปุ่น ฮังการี สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์และอังกฤษ ตามลำดับ แต่ในช่วงนี้การลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น กลับมีปริมาณลดลงจากช่วงก่อน สำหรับการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะและอลูมิเนียม รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้าและภาคก่อสร้าง ส่วนภาคที่มีการลงทุนน้อยที่สุดคือ อสังหาริมทรัพย์

ในช่วงปี 2539-2541 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 57,472 ล้านบาท ในปี 2539 เป็น 209,888 ล้านบาท ในปี 2541 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่สภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการหดตัวและตกต่ำเป็นอย่างมาก จนนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากกระเปาะเงิน (basket of currencies) มาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 โดยอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในปี 2540 เพิ่มขึ้นจาก 25.34 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2339 เป็น 31.37 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2540 ส่งผลให้ทำให้ค่าเงินบาทลดลงอย่างต่อเนื่อง(รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2545 : 25 – 33) ทำให้ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงไหลเข้าประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากเดิม 99,733 ล้านบาท ในปี 2539 เพิ่มขึ้นเป็น 284,938 ล้านบาท ในปี 2541 โดยเป็นปริมาณเงินลงทุนที่มากที่สุดในรอบ 20 ปี ส่วนปริมาณเงินลงทุนไหลออกยังเป็นสัดส่วนที่น้อยทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากการลดค่าเงินบาททำให้สายตาของนักลงทุนต่างชาติมองว่าต้นทุนในการลงทุนถูกลง ประกอบกับในปี 2541 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้ปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้น เช่น อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้มากถึงร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียนในสถาบันการเงินไทยเป็นเวลา 10 ปี นักลงทุนต่างชาติจึงเข้ามาลงทุนในรูปของทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น ด้วยปัจจัยดังกล่าวทำให้สามารถดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในไทยมากขึ้นโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮังการี และสหภาพยุโรป (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2548 : 2)

สำหรับแหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ การลงทุนจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ฮังการีและเนเธอร์แลนด์ ตามลำดับ โดยประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีปริมาณการลงทุนในไทยมากที่สุดและมีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมากจากช่วงก่อน สำหรับการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อุตสาหกรรมการเครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง รองลงมาคือการลงทุนในภาคการค้าและสถาบันการเงิน ส่วนภาคที่มีการลงทุนน้อยที่สุดคือ ภาคเกษตรกรรม

ในช่วงปี 2542-2546 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง จาก 134,592 ล้านบาท ในปี 2542 เป็น 77,529 ล้านบาท ในปี 2546 เนื่องมาจากในขณะนั้นภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในช่วงที่ตกต่ำอย่างมาก เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งปัญหาสถาบันการเงิน ปัญหาหนี้ต่างประเทศของภาคเอกชน รวมทั้งปัญหาด้านการเงินและการคลังของภาครัฐบาลที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ทำให้นักลงทุนต่าง ส่งผลกระทบต่อสถานะการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในระยะต่อมา นั่นคือ ในปี 2542 ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าลดลงจาก 284,938 ล้านบาท ในปี 2541 เป็น 200,742 ล้านบาท ในปี 2542 ทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศลดลง เป็น 134,592 ล้านบาท และถึงแม้ในปี 2542 รัฐบาลจะกำหนดมาตรการในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศโดยการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าประเภททุนและวัตถุดิบ สำหรับใช้ในการผลิตภาคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก จนทำให้ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 256,282 ล้านบาท ในปี 2543 แต่ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลออกเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน จึงทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศลดลงจากปี 2542 แต่พอมาในปี 2544 ซึ่งเป็นปีที่ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้ามายังประเทศไทยมากที่สุดในช่วง 20 ปี อันเป็นผลจากนโยบายต่างๆ ในการกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตาม ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศของไทยในช่วงนี้ยังคงมีแนวโน้มลดลง สาเหตุเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกประเทศ อันประกอบไปด้วย

- ความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งเหตุการณ์ก่อการร้ายและความไม่สงบที่เกิดขึ้นทำให้ต้นทุนความเชื่อมั่นของนักลงทุน ประกอบกับราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อต้นทุนของผู้ประกอบการทั่วโลก จึงทำให้นักลงทุนชะลอการลงทุนลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย

- การแข่งขันเพื่อดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเดียวกันเริ่มทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้นักลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทยบางส่วนมีการโยกย้าย และเปลี่ยนแปลงฐานการผลิตสู่ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ เช่น จีนและอินเดีย เป็นต้น

- ประเทศของจีนมีจุดเด่นที่นำลงทุนมากกว่าไทย นั่นคือมีตลาดภายในประเทศใหญ่กว่า มีพื้นที่ใหญ่กว่า มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์อย่างเหลือเฟือเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตได้อีกมา ประกอบกับแรงงานและวัตถุดิบในประเทศมีราคาถูก จากปัจจัยดังกล่าวจึงให้นักลงทุนจากต่างประเทศย้ายฐานการผลิตจากไทยไปลงทุนในจีนมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2548 : 5-6)

สำหรับแหล่งเงินทุนที่สำคัญในช่วงนี้ คือ การลงทุนจากประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกง และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ โดยสิงคโปร์กลับมีปริมาณการลงทุนในไทยมากที่สุดและมีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้นจากช่วงก่อน ส่วนสหรัฐอเมริกาก็กลับมีแนวโน้มการลงทุนในประเทศไทยลดลง อันเป็นผลมาจากปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศของสหรัฐอเมริกา สำหรับการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง อุตสาหกรรมผลิตโลหะและอโลหะ โดยการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ มีแนวโน้มลดลง รองลงมา คือการลงทุนในภาคการค้าและภาคบริการ ส่วนภาคที่มีการลงทุนน้อยที่สุดยังคงเป็นภาค เกษตรกรรม

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546 โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยเป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบคัดออกหรือย้อนหลัง (Backward multiple Regression Analysis) เพื่อเป็นการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย และจากการศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546 พบว่าการเปลี่ยนแปลงปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย และมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 จากผลการศึกษาพบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้มุ่งหวังเพียงเพื่อผลิตสินค้าและขายในตลาดของประเทศที่ตนเข้ามาลงทุนเท่านั้น แต่วัตถุประสงค์หลักคือการลงทุนผลิตเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระวัฒน์ ไชอารีย์.(2540 : 55-59) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศของประเทศไทย ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2532 ถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2539 จากผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ และสาเหตุที่สนใจให้นักลงทุนจากต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทย คือ การที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการกระจายสินค้าออกสู่ตลาดที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงฤทัย ศรีระมย์ (2544 : 44) และจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ตาราง 6) จะเห็นว่าตั้งแต่ปี 2541-2546 นักลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่ทำการลงทุนเพื่อการส่งออก 80%-100% โดยในปี 2546 นักลงทุนจากต่างประเทศทำการลงทุนเพื่อการส่งออก 80%-100%ของยอดขายทั้งหมด คิดเป็นเงินเท่ากับ 18,600 ล้านบาท หรือร้อยละ 60.00 ของยอดขายทั้งหมด ดังนั้นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจึงไม่ใช่ปัจจัยหลักในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศ

สมมติฐานข้อที่ 2 จากผลการศึกษาพบว่า อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเป็นปัจจัยที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในช่วงปีที่ทำการศึกษา ในปี 2539-2545 เป็นช่วงที่ภาวะ เศรษฐกิจโลกถดถอย ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทยชะลอตัวอย่างมาก อัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำในประเทศจึงมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และในช่วงปี 2541-2543 อัตราค่าจ้าง แรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยในประเทศไทยไม่ได้มีการปรับขึ้นเลย โดยอยู่ที่อัตรา 162 บาทต่อคนต่อวัน และหลังจากปี 2543 อัตราค่าจ้างแรงงานก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยอยู่ที่อัตรา 165 บาท ต่อคนต่อวัน (จากตาราง 10) มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ 1.85 จากปี 2540 เท่านั้น ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา ธรรมานุกุลย์ (2546 : 66-70) ทำการศึกษาปัจจัยกำหนดการ ลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2539 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี 2543 ผลการศึกษาพบว่า อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำโดยเฉลี่ย (ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล) เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจาก ประเทศญี่ปุ่น และจากข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการที่นักลงทุนจากต่างประเทศจะ ตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยยังต้องอาศัยปัจจัยอื่นที่นอกเหนือจากอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อ ดอลลาร์สหรัฐเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศใน ทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ หากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะมีผลให้ปริมาณการ ลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 6,250.07 ล้านบาท และในทางกลับกัน หากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะมีผลทำ ให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 6,250.07 ล้านบาท ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญู ไหลประสิทธิ์พร(2544 : 78) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและ อุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทยในช่วงปี 2532-2543 ผลการศึกษาพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน และผลการวิจัยของพรชัย ยิ่งทรัพย์ (2542 : 90-120) ศึกษาถึง ปัจจัยกำหนดและผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศภาคเอกชนต่อการค้าระหว่างประเทศของ ประเทศไทย ซึ่งในที่นี้ได้ทำการศึกษปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไหลเข้าสุทธิของเงินลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีความสัมพันธ์กับปริมาณการไหลเข้าสุทธิของเงินลงทุนโดยตรง สุทธิจากต่างประเทศในทิศทางบวก โดยการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนจะเป็นตัวสะท้อนต้นทุน ของนักลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ดังนั้นการที่อัตราแลกเปลี่ยนระหว่าง

เงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้น แสดงว่าเงินบาทอ่อนค่าลง ทำให้ต้นทุนในการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยถูกลง

สมมติฐานข้อที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ หากอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซนต์ จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศลดลง 29,404.90 ล้านบาท และในทางกลับกันอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยลดลง 1 เปอร์เซนต์ จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 29,404.90 ล้านบาท ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงฤทัย ศรีระมย์ (2544 : 44) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า อัตราภาษีศุลกากรเฉลี่ย (รายรับจากภาษีนำเข้า/มูลค่าการนำเข้าทั้งหมด) เป็นปัจจัยที่ผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในช่วงปี 2532-2546 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อนำไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งกระบวนการผลิตจะต้องอาศัยวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นปัจจัยในการผลิต ดังนั้นเมื่ออัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นย่อมทำให้ต้นทุนในการผลิตของนักลงทุนจากต่างประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการลงทุนสุทธิจากต่างประเทศลดลง

สมมติฐานข้อที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ หากมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง 0.125 ล้านบาท และในทางกลับกันมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมลดลง 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันภาวะการแข่งขันเพื่อแย่งการลงทุนจากต่างประเทศได้ทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้ประเทศต่างๆ พยายามส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการลงทุนระหว่างประเทศและบรรยากาศในการลงทุนให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี สิทธิพิเศษทางการค้า โดยเฉพาะประเทศจีน ที่มีปัจจัยต่างๆ ที่สามารถดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ เช่น มีอัตราค่าจ้างแรงงานและวัตถุดิบในประเทศราคาถูก มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์เหลือเฟือ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2548 : 2) ดังนั้นมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยที่เพิ่มขึ้นจึงไม่สามารถกระตุ้นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศให้เพิ่มขึ้นตามได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย และปัจจัยกำหนดปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ถ้าต้องการกระตุ้นปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยให้เพิ่มขึ้น รัฐบาลต้องกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสูงขึ้น เนื่องจากนักลงทุนจากต่างประเทศจะมองว่าเงินบาทอ่อนค่าลง ต้นทุนในการลงทุนจะถูกลง ส่งผลให้ปริมาณการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ผลจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น อาจทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศในระยะสั้นและการเก็งกำไรในค่าเงินบาทของนักลงทุนจากต่างประเทศ มากกว่าการเข้ามาลงทุนโดยตรงในภาคต่างๆ ของประเทศไทย อย่างแท้จริง ดังนั้นการดำเนินนโยบายทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนของรัฐบาล ควรกำหนดให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีเสถียรภาพ สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เพื่อจูงใจให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้นและเป็นการลงทุนโดยตรงอย่างแท้จริง

2. จากผลการศึกษาพบว่า อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศลดลง เนื่องจากช่วงที่ทำการศึกษานักลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อใช้ในกระบวนการผลิต ดังนั้นถ้าภาษีนำเข้ามีอัตราสูงจะทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้นักลงทุนต่างประเทศลดปริมาณการลงทุนในประเทศไทยลง ดังนั้นรัฐบาลควรกำหนดอัตราภาษีนำเข้าโดยเฉพาะภาษีนำเข้าประเภทวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางในอัตราที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศ ในขณะเดียวกันควรสนับสนุนให้นักลงทุนต่างประเทศหันมาใช้วัตถุดิบในประเทศไทยเพิ่มขึ้นและนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต และเพิ่มรายได้ให้กับประเทศไทย

3. จากผลการศึกษาจะพบว่า แม้ประเทศไทยจะมีปริมาณการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลักเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี แต่ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศกลับไม่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกประเทศและผลจากการแข่งขันของประเทศอื่นๆ เพื่อการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ความรุนแรงมากขึ้น เช่น จีนและเวียดนาม ทำให้นักลงทุนจากต่างประเทศจึงหันไปลงทุนในประเทศเหล่านั้นเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการลงทุนในประเทศไทยลดลง ดังนั้นรัฐบาลควรกำหนดนโยบายที่มุ่งส่งเสริมการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่ชัดเจน เพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากขึ้น เช่น การให้สิทธิประโยชน์สำหรับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม การหาแสวงหาตลาดสินค้าใหม่ๆ เพื่อรองรับสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย เป็นต้น และควรเพิ่มบรรยากาศการลงทุนในประเทศไทย

เช่น มีการจัดระบบสาธารณูปโภคที่เอื้อต่อการลงทุนจากต่างประเทศในทุกพื้นที่ รวมทั้งขยายเขตการลงทุนออกไปยังภูมิภาคต่างๆ เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศและลดการกระจุกตัวในนิคมอุตสาหกรรมบางแห่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากตัวเลขการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทยและตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษานี้ขึ้นอยู่กับรูปของเงินบาท ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2540 มีผลอย่างมากต่อตัวเลขดังกล่าว ดังนั้นในการศึกษานี้จึงอาจใช้ตัวเลขในรูปของเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
2. ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในครั้งต่อไป ควรจะนำปัจจัยอื่นๆ ที่น่าสนใจมาทำการเปรียบเทียบกัน เช่น อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในแถบเดียวกัน ประสิทธิภาพของแรงงานไทยและแรงงานของประเทศอื่น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนของภาครัฐบาลไทยและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน รวมทั้งการศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศไทยว่าส่งผลอย่างไรกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพื่อจะนำผลที่ได้ไปกำหนดนโยบายสำหรับกระตุ้นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสมที่สุด
3. ควรทำการศึกษาผลกระทบจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ว่าส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างแท้จริงหรือไม่ อย่างไร เช่น การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทำให้เกิดการจ้างงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้นหรือไม่ รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นหรือไม่ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. (2548). โครงสร้างสินค้าออก 2527-2546. รายงานสถิติการค้าประจำปี 2527-2546. หน้า 52.
- กลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้าง กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2548). สถิติอัตราค่าจ้างขั้นต่ำปี 2527-2546ของประเทศไทย. แหล่งที่มา : <http://www.mol.go.th>, วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2548
- กัลยา วาณิชย์บัญชา . (2544). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระวัฒน์ ใจอารีย์. (2540). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชียาวรรณ จงวัฒนา. (2543). การลงทุนจากต่างประเทศและผลกระทบต่อประเทศกำลังพัฒนา. เศรษฐกิจการพาณิชย์. (พฤษภาคม – มิถุนายน 2543) : 3
- ดวงฤทัย ศรีวระมย์. (2544). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงศิริ แด่สมบัติ. (2542). การวิเคราะห์การถดถอย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2548). Net Flow of Foreign Direct Investment Classified by Countries. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th>, วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2548
- _____. Net Flow of Foreign Direct Investment Classified by Sectors. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th>, วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2548
- _____. Net Flow of Private Financial Account. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th>, วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2548
- _____. National Government Actual revenue Classified by Income. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th>, วันที่สืบค้น 20 กรกฎาคม 2548
- ธวัชชัย เพิ่มพูลโชคคณา. (2541). ปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มหาชน จำกัด(มหาชน). (2540). 25 ปี เศรษฐกิจไทย พ.ศ.2515-2539.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
- ปรางภา เหมทิวากร. (2547, 30 ธันวาคม). จับตาอภิโครงการเกมการเงิน 1.5 ล้านบาท. วารสารบันทึกประเทศไทย TODAY. หน้า 21-22
- พรชัย ยิ่งทรัพย์. (2542). ปัจจัยกำหนดและผลกระทบของเงินลงทุนต่างประเทศภาคเอกชนต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ โอมาก. (2546). ผลกระทบของเงินลงทุนต่างประเทศต่อระบบเศรษฐกิจไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา ธรรมานุปถัมภ์. (2546). ปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มานะ เลิศสกุลบรรลือ. (2539). ปัจจัยกำหนดการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2545). เศรษฐกิจไทยหลังวิกฤตการณ์ปี 2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โครงการจัดการพิมพ์คืบไฟ.
- รัตนา สายคณิต.(2530). เศรษฐศาสตร์การลงทุนระหว่างประเทศ.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ พงษ์พิทักษ์. (2541). ผลกระทบของเงินทุนไหลเข้าต่อการออมในประเทศ. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิญญู ไหลประสิทธิ์พร. (2544).ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย.วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาถิน. (2524). เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีสุตา จิระคุณสวัสดิ์. (2536). ผลกระทบของเงินลงทุนต่างประเทศต่อการออมในประเทศและปัจจัยกำหนดการไหลเข้าของเงินลงทุนต่างประเทศของไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก . รายงานประจำปี 2532-2546.

- สมจิตร วัฒนาชยากุล. (2545). *สถิติวิเคราะห์เบื้องต้นพร้อมตัวอย่างการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพริก.
- สุนัย ภรณ์วลัย. (2535). *ทฤษฎีบรรทัดข้ามชาติกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2548). *สรุปการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยปี 2541-2546. รายงานภาวะการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2541-2546. หน้า 8-11.*
- _____. (2548). *บทวิเคราะห์ภาวะการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศปี. 2541-2546.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.boi.go.th>, วันที่สืบค้น 15 สิงหาคม 2548.
- สันติยา เอกอัคร. (2543). *เศรษฐศาสตร์การจัดการ 2*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2541). *ภาวะการลงทุนตั้งแต่ปี 2532-ปัจจุบัน. เศรษฐกิจสนเทศ 4 (เมษายน 2541:1-8)* Aliber, R.Z. (1970). *A Theory of direct foreign investment in C.P.* The international corporations Massachussts : MIT Press.
- Buckley, P.J. and casson, M. (1976). *A long-run theory of the multination enterprise*. London : Macmillan.
- Dunning, J.H. (1993). *Trade location of economic activity and the multinational enterprise. A search for aneclectic approach*. London : Routledge.
- Kindleberger, C.P. (1969). *American business abroad : six lectures on Direct Investment*. New Haven : Yale University Press.
- Kojima, K. (1978). *Direct foreign Investment*. London : Croom Helm.
- Suehiro Akira. (1985). *Capital Accumulation and Industrial Development of Thailand*. Social Research Institute : Chulalongkron University.
- Vernon, R. (1966). *International investment and international trade in the product Life Cycle*. Quarterly Journal of Economic 80

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตาราง 15 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามประเทศ ช่วงปี 2527 – 2546

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ / ปี	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536
ญี่ปุ่น	2,588	1,532	3,049	3,269	14,608	18,762	27,931	15,593	8,680	7,733
ฮ่องกง	345	647	956	796	2,795	5,716	7,027	11,566	14,549	4,898
ไต้หวัน	44	171	133	687	3,136	5,062	7,160	2,754	221	1,237
สหรัฐอเมริกา	3,730	2,368	1,294	1,816	3,185	5,220	6,154	5,919	11,789	7,236
สหภาพยุโรป	470	476	594	986	2,294	4,081	4,413	4,215	7,285	6,155
รวมทั้ง : เบลเยียม	50	4	40	-16	100	114	473	713	118	-145
ฝรั่งเศส	90	143	91	133	281	393	682	1,246	1,670	1,989
เยอรมัน	29	165	160	448	621	818	1,150	843	618	634
เนเธอร์แลนด์	-58	-45	-56	74	289	1,962	650	747	689	749
อังกฤษ	257	122	252	329	885	222	1,131	257	3,225	4,077
อาเซียน	1,178	-1,062	377	546	1,657	2,789	6,670	6,595	7,231	1,535
รวมทั้ง : อินโดนีเซีย	0	7	7	2	23	9	65	87	189	176
มาเลเซีย	33	18	8	-9	47	55	458	19	115	-203
ฟิลิปปินส์	15	10	-59	0	4	-2	6	0	133	-3
สิงคโปร์	1,120	-1,125	403	536	1,572	2,688	6,136	6,469	6,767	1,545
สวิตเซอร์แลนด์	121	79	276	786	558	1,228	736	1,223	77	275
เกาหลีใต้	5	-4	5	22	305	254	488	296	262	369
จีน	1	100	28	63	193	139	103	39	-113	174
ออสเตรเลีย	21	-79	146	26	42	113	120	1,824	169	214
แคนาดา	104	37	36	11	60	168	96	152	90	151
อื่นๆ	1,031	137	14	33	-869	2,166	3,797	1,213	751	13,835
รวม	9,644	4,402	6,908	9,044	27,964	45,698	64,695	51,389	53,691	43,812

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 15 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ / ปี	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
ญี่ปุ่น	3,091	13,856	13,250	42,370	60,477	18,560	35,493	61,144	27,299	33,644
ฮ่องกง	8,004	6,948	5,444	14,817	16,571	8,862	13,355	7,265	1,086	14,167
ไต้หวัน	2,074	2,405	3,492	4,605	4,072	4,581	6,286	5,070	3,145	3,274
สหรัฐอเมริกา	3,909	6,471	10,870	25,836	51,798	24,137	25,575	2,735	-10,131	-7,285
สหภาพยุโรป	3,051	4,479	4,256	10,713	37,568	51,943	20,968	8,856	-17,873	985
รวมทั้ง : เบลเยียม	11	-2,512	1,430	-106	1,296	-1,379	-670	96	-811	-223
ฝรั่งเศส	977	1,795	761	-36	10,927	8,948	1,272	4,485	-484	-2,016
เยอรมัน	743	951	1,064	2,102	4,073	10,973	4,003	144	134	267
เนเธอร์แลนด์	-628	2,165	-1,025	4,425	13,836	24,584	-3,179	-16,633	-31,335	-486
อังกฤษ	1,115	1,380	1,433	3,692	4,816	7,010	16,702	14,758	9,543	-2,097
อาเซียน	4,964	4,101	7,921	10,670	24,052	21,350	16,338	73,256	52,758	27,983
รวมทั้ง : อินโดนีเซีย	194	296	249	204	112	46	171	10	139	194
มาเลเซีย	56	284	532	373	709	1,043	836	863	-706	772
ฟิลิปปินส์	38	15	53	249	320	122	19	130	-13	273
สิงคโปร์	4,630	3,394	6,969	9,851	22,673	20,048	15,019	72,212	53,130	26,469
สวีเดน	673	397	1,316	3,942	3,079	2,266	1,338	1,736	662	2,300
เกาหลีใต้	323	308	628	913	2,799	204	6,286	1,094	1,781	1,154
จีน	-31	46	99	-283	217	-80	306	46	832	866
ออสเตรเลีย	271	627	864	3,824	1,526	409	1,112	162	-592	453
แคนาดา	114	-59	28	52	128	114	370	177	757	718
อื่นๆ	6,798	10,308	9,304	236	7,601	2,165	-5,688	66,099	-14,795	-730
รวม	33,241	49,887	57,472	117,696	209,888	134,592	115,286	172,640	44,929	77,529

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 16 ปริมาณการลงทุนโดยสุทธิตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย จำแนกตามภาคการลงทุน ช่วงปี 2527-2546

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ / ปี	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536
1. อุตสาหกรรม	3,166	1,346	2,123	4,750	16,163	21,857	31,004	23,838	9,261	11,433
1.1 อาหาร	106	387	287	437	1,065	1,962	1,605	1,543	1,284	974
1.2 สิ่งทอ	452	59	86	996	1,111	686	1,777	1,143	1,462	-227
1.3 ผลิตภัณฑ์โลหะและอโลหะ	78	-126	-23	365	2,113	2,762	2,886	2,206	1,696	2,412
1.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	1,045	279	617	1,137	6,317	8,857	10,677	8,981	5,907	3,589
1.5 เครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง	120	32	-15	160	631	1,103	2,475	2,298	1,084	1,566
1.6 เคมีและกระดาษ	283	487	484	886	1,061	2,819	4,318	3,850	1,624	5,107
1.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	934	0	8	-16	770	-1,190	3,029	-374	-6,929	4,843
1.8 วัสดุก่อสร้าง	6	38	5	6	26	85	12	146	375	111
1.9 อื่นๆ	142	190	674	797	3,069	4,773	4,225	4,045	2,758	-6,942
2. สถาบันการเงิน	153	-1,254	510	443	2,578	2,843	4,531	6,823	6,555	1,642
3. การค้า	1,892	1,076	1,784	853	3,880	6,804	12,929	7,726	7,096	5,547
4. ก่อสร้าง	1,066	1,582	1,235	1,349	1,841	3,926	3,301	3,306	14,534	3,853
5.เหมืองแร่	2,787	515	240	192	473	575	1,139	2,073	3,126	3,176
6. เกษตรกรรม	68	77	202	286	315	603	763	598	-151	330
7. บริการ	319	531	670	749	1,109	1,593	2,054	1,655	2,151	468
8. อสังหาริมทรัพย์	187	529	143	423	1,419	0	0	0	195	-405
9. อื่นๆ	0	0	1	-1	186	7,497	8,974	5,370	10,924	17,768
รวม	9,644	4,402	6,908	9,044	27,964	45,698	64,695	51,389	53,691	43,812

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 16 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ / ปี	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546
1. อุตสาหกรรม	12,873	14,114	17,943	58,321	89,566	47,949	74,944	99,120	22,079	21,243
1.1 อาหาร	1,091	973	1,143	6,966	3,038	3,523	3,776	4,699	-3,135	4,006
1.2 สิ่งทอ	869	941	1,247	1,493	4,910	733	-167	2,517	1,046	1,490
1.3 ผลิตภัณฑ์โลหะและอลูมิเนียม	1,133	2,303	2,851	6,607	14,091	9,862	-3,386	15,744	3,933	1,482
1.4 เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	1,494	5,812	6,095	18,436	10,878	16,444	21,083	29,600	-3,232	-4,549
1.5 เครื่องจักรและเครื่องมือขนส่ง	299	3,597	2,749	12,873	26,515	14,690	27,059	19,168	9,444	5,364
1.6 เคมีและกระดาษ	838	2,333	4,632	6,053	9,434	234	16,698	2,615	3,511	2,441
1.7 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	782	-4,019	-6,332	453	13,134	314	1,408	12,468	1,421	202
1.8 วัสดุก่อสร้าง	129	629	88	-394	863	1,414	2,190	-154	951	-1,541
1.9 อื่นๆ	6,238	1,549	5,470	5,836	6,703	692	6,283	12,463	8,140	12,348
2. สถาบันการเงิน	171	643	1,822	3,733	34,506	9,253	5,268	-9,120	-12,381	-10,252
3. การค้า	8,561	11,112	13,797	33,958	42,646	39,383	2,091	42,609	20,251	19,443
4. ก่อสร้าง	1,752	906	1,782	5,797	8,235	-5,853	-4	-140	150	1,340
5.เหมืองแร่	1,310	1,419	490	653	1,011	-1,586	-11,052	23,153	-4,167	-215
6. เกษตรกรรม	-158	232	51	37	19	70	27	78	45	827
7. บริการ	1,404	2,186	3,162	9,079	11,474	18,208	18,696	6,927	27,411	-559
8. อสังหาริมทรัพย์	3,670	-1,954	-540	994	14,749	21,878	4,003	-2,124	-27,128	12,758
9. อื่นๆ	3,658	21,229	18,965	5,124	7,682	5,290	21,313	12,137	18,669	32,944
รวม	33,241	49,887	57,472	117,696	209,888	134,592	115,286	172,640	44,929	77,529

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ภาคผนวก ข

ตาราง 17 ปริมาณการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	การลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศไหลเข้า	การลงทุนโดยตรง จากต่างประเทศไหล ออก	การลงทุนโดยตรง สุทธิจากต่างประเทศ NET FDI	เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลง ของ NET FDI
2527	16,969	6,719	9,644	-
2528	10,166	5,764	4,402	-54.36
2529	10,526	3,618	6,908	56.93
2530	12,536	3,492	9,044	30.92
2531	32,738	4,774	27,964	209.2
2532	53,079	7,381	45,698	63.42
2533	77,267	12,572	64,695	41.57
2534	93,935	42,546	51,389	-20.56
2535	135,028	81,337	53,691	4.48
2536	66,768	22,956	43,812	-18.4
2537	61,599	28,358	33,241	-24.13
2538	75,991	26,104	49,887	50.08
2539	99,733	42,261	57,472	15.20
2540	165,143	47,447	117,696	104.79
2541	284,938	75,050	209,888	78.33
2542	200,742	66,150	134,592	-35.87
2543	256,282	140,996	115,286	-14.34
2544	398,519	225,879	172,640	49.75
2545	322,189	277,260	44,929	-73.98
2546	317,718	240,189	77,529	72.56

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 18 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
ในช่วงปี 2527-2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	%การเปลี่ยนแปลง
2527	1,138,400	-
2528	1,191,300	4.65
2529	1,257,200	5.53
2530	1,376,800	9.27
2531	1,559,800	13.30
2532	1,750,000	12.20
2533	1,945,400	11.17
2534	2,111,900	8.56
2535	2,282,600	8.08
2536	2,470,900	8.25
2537	2,693,000	8.99
2538	2,941,700	9.24
2539	3,115,300	5.90
2540	3,072,600	-1.37
2541	2,749,700	-10.51
2542	2,872,000	4.45
2543	3,008,400	4.75
2544	3,073,600	2.17
2545	3,237,600	5.34
2546	3,460,000	6.87

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 19 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในช่วงปี 2527-2546

บาท : ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

ปี	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	%การเปลี่ยนแปลง
2527	23.64	-
2528	27.16	14.89
2529	26.30	-3.17
2530	25.74	-2.13
2531	25.29	-1.75
2532	25.70	1.62
2533	25.58	-0.47
2534	25.52	-0.23
2535	25.40	-0.47
2536	25.32	-0.31
2537	25.15	-0.67
2538	24.92	-0.91
2539	25.34	1.69
2540	31.37	23.80
2541	41.37	31.88
2542	37.84	-8.53
2543	40.16	6.13
2544	44.48	10.76
2545	43.00	-3.33
2546	41.53	-3.42

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 20 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ในช่วงปี 2527-2546

บาท : วัน : คน

ปี	อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	%การเปลี่ยนแปลง
2527	66.00	-
2528	70.00	6.06
2529	70.00	-
2530	73.00	4.29
2531	73.00	-
2532	78.00	6.85
2533	90.00	15.38
2534	100.00	11.11
2535	115.00	5.00
2536	125.00	8.70
2537	135.00	8.00
2538	145.00	7.41
2539	157.00	8.28
2540	157.00	-
2541	162.00	31.80
2542	162.00	-
2543	162.00	-
2544	165.00	1.85
2545	165.00	-
2546	169.00	2.42

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนาระบบและค่าจ้าง กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2548

ตาราง 21 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย ในช่วงปี 2527-2546

หน่วย : เปอร์เซนต์

ปี	อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย	%การเปลี่ยนแปลง
2527	12.11	-
2528	12.24	1.07
2529	12.89	5.31
2530	11.97	-7.14
2531	11.72	-2.09
2532	10.95	-6.57
2533	11.12	1.55
2534	8.56	-23.02
2535	8.80	2.83
2536	9.11	3.52
2537	8.83	-3.07
2538	7.26	-17.78
2539	6.78	-6.61
2540	5.06	-25.37
2541	3.63	-28.26
2542	4.07	12.12
2543	3.39	-16.71
2544	3.40	0.29
2545	3.61	6.18
2546	3.57	-1.11

ที่มา : หน่วยดุลการชำระเงินและการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548

ตาราง 22 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ในช่วงปี 2527-2546

หน่วย : ล้านบาท

ปี	มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม	%การเปลี่ยนแปลง
2527	53,439	-
2528	66,599	24.63
2529	91,128	36.83
2530	138,640	52.14
2531	208,146	50.13
2532	249,146	19.70
2533	358,879	44.04
2534	457,138	27.38
2535	520,318	13.82
2536	671,880	29.13
2537	827,899	23.22
2538	1,037,861	25.36
2539	1,016,493	-2.06
2540	1,305,604	28.44
2541	1,660,795	27.21
2542	1,665,076	0.26
2543	2,115,414	27.05
2544	2,171,482	2.65
2545	2,226,390	2.53
2546	2,543,181	14.23

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. 2548

ภาคผนวก ค

ตาราง 23 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2532

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	17,200
2	เครื่องจักรกล(84)	12,378
3	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	6,988
4	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า (85)	6,044
5	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	4,119
6	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	3,282
7	ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	1,564
8	สิ่งสกัดที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,368
9	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการ ถ่ายรูป การวัด(90)	1,225
10	เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด(38)	1,135
	รวม 10 อันดับ	53,935
	สินค้าอื่นๆ	14,981
รวม		68,916

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2532

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 24 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2533

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	22,425
2	เครื่องจักรกล(84)	16,989
3	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า (85)	9,198
4	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก(39)	5,186
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	3,558
6	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	3,485
7	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า(73)	2,168
8	สิ่งสกัดที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,641
9	เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ถ่ายรูป(90)	1,594
10	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,401
	รวม 10 อันดับ	67,645
	สินค้าอื่นๆ	22,224
รวม		89,869

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2533

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัตศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 25 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2534

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	23,312
2	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า (84)	13,069
3	เครื่องไฟฟ้า(85)	10,208
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	5,125
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	4,367
6	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	4,292
7	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า(73)	2,896
8	เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ถ่ายรูป(90)	1,992
9	สิ่งสกัดที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,818
10	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,695
	รวม 10 อันดับ	68,744
	สินค้าอื่นๆ	23,224
รวม		91,998

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2534

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัตศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 26 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2535

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	15,961
2	เครื่องจักรกล(84)	11,659
3	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า (85)	10,102
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	5,399
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	4,565
6	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	3,885
7	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า(73)	2,627
8	เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ถ่ายรูป(90)	2,199
9	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,963
10	สิ่งสกัดที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,936
	รวม 10 อันดับ	60,296
	สินค้าอื่นๆ	24,786
รวม		85,082

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2535

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัตศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 27 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2536

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	24,518
2	เครื่องจักรกล(84)	13,245
3	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า (85)	12,704
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	5,996
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	4,249
6	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	3,575
7	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า(73)	2,970
8	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	2,524
9	สิ่งสักรัดที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	2,129
10	น้ำมันเชื้อเพลิง(27)	2,002
	รวม 10 อันดับ	73,912
	สินค้าอื่นๆ	29,677
รวม		103,589

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2536

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 28 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2537

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	26,813
2	เครื่องจักรกล(84)	14,871
3	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า (85)	13,471
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	8,319
5	เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด(38)	7,782
6	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	6,212
7	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	4,301
8	ยางและของทำด้วยยาง	3,655
9	กระดาษ(48)	3,220
10	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	3,157
	รวม 10 อันดับ	91,901
	สินค้าอื่นๆ	41,307
รวม		133,208

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2537

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัตศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 29 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2538

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	35,554
2	เครื่องจักรกล(84)	16,554
3	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	13,589
4	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก(39)	7,303
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	5,706
6	เคมีภัณฑ์อินทรีย์(29)	5,171
7	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า(73)	3,643
8	กระดาษ(48)	2,465
9	ยางและของทำด้วยยาง	2,272
10	น้ำมันเชื้อเพลิง	1,906
	รวม 10 อันดับ	91,163
	สินค้าอื่นๆ	35,961
รวม		127,124

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2538

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 30 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2539

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	33,502
2	เครื่องจักรกล(84)	18,553
3	เครื่องจักรไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	13,530
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	6,912
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	5,829
6	ของที่ทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	4,068
7	เคมีอินทรีย์(29)	3,784
8	ยางและของทำด้วยยาง(40)	2,294
9	เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู(22)	2,091
10	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	2,067
	รวม 10 อันดับ	92,630
	สินค้าอื่นๆ	28,903
รวม		121,533

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2539

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 31 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2541

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	9,007
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรกล(84)	7,769
3	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	5,881
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	4,946
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	2,649
6	เคมีอินทรีย์(29)	2,524
7	ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	2,057
8	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,534
9	ยางและของทำด้วยยาง(40)	1,396
10	สิ่งสกัดที่ใช้สารฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,337
	รวม 10 อันดับ	39,100
	สินค้าอื่นๆ	55,714
รวม		94,814

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2541

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 32 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2542

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	8,057
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรกล(84)	7,505
3	เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	7,380
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	4,395
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	3,873
6	เคมีอินทรีย์(29)	1,993
7	ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	1,975
8	ยางและของทำด้วยยาง(40)	1,639
9	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,354
10	สิ่งสกัดที่ใช้สารฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,312
	รวม 10 อันดับ	39,483
	สินค้าอื่นๆ	33,852
รวม		73,355

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2542

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัตศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 33 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2543

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	18,270
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรกล(84)	11,148
3	เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	9,127
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	5,863
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	4,717
6	ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	2,527
7	เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู(22)	1,734
8	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง(40)	2,100
9	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,668
10	สิ่งสกัดที่ใช้สารฟอกหนังหรือย้อมสี(32)	1,750
	รวม 10 อันดับ	58,904
	สินค้าอื่นๆ	26,176
รวม		85,080

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2543

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 34 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2544

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	19,669
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรกล(84)	11,994
3	เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	11,629
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	6,095
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	4,673
6	ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	2,785
7	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง(40)	1,993
8	เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู(22)	2,235
9	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,792
10	เครื่องมือทำด้วยโลหะสามัญ(82)	1,375
	รวม 10 อันดับ	64,240
	สินค้าอื่นๆ	27,169
รวม		91,409

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2544

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 35 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2545

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	19,450
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรกล(84)	13,853
3	เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	11,287
4	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก(39)	6,205
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	4,975
6	ของทำได้ด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	2,969
7	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง(40)	2,082
8	เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู(22)	1,994
9	กระดาษและกระดาษแข็ง(48)	1,845
10	เครื่องมือทำด้วยโลหะสามัญ(82)	1,177
	รวม 10 อันดับ	65,837
	สินค้าอื่นๆ	32,279
รวม		98,116

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2545

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ตาราง 36 รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุดจากสินค้า 10 อันดับแรก ในปี 2546

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	รายได้จากการจัดเก็บ
1	ยานบกและอุปกรณ์ประกอบ (87)	23,589
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรกล(84)	16,223
3	เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า(85)	10,811
4	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก(39)	7,125
5	เหล็กและเหล็กกล้า(72)	5,796
6	ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า(73)	3,681
7	เครื่องทองและเครื่องสำอางค์(33)	1,784
8	ยางและผลิตภัณฑ์ยาง(40)	2,466
9	เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู(22)	2,276
10	ผลิตภัณฑ์ทางเวชกรรม(30)	1,734
	รวม 10 อันดับ	75,485
	สินค้าอื่นๆ	34,143
รวม		109,628

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมศุลกากร. 2546

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () แสดงหมวดของสินค้าตามหลักเกณฑ์พิกัดศุลกากรของกรมศุลกากร

ภาคผนวก ง

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ส.อุตสาหกรรมหลัก, ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน, ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)	.	Enter
2	.	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	Backward (criterion: Probability of F-to-remove >= .100).
3	.	ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)	Backward (criterion: Probability of F-to-remove >= .100).

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable:

Model Summary^d

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.901 ^a	.812	.745	28447.44	
2	.901 ^b	.811	.761	27539.34	
3	.895 ^c	.801	.764	27389.98	2.652

a.

Predictors: (Constant), ส.อุตสาหกรรมหลัก, ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน, ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)

b. Predictors: (Constant), ส.อุตสาหกรรมหลัก, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน, ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)

c. Predictors: (Constant), ส.อุตสาหกรรมหลัก, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน

d. Dependent Variable: ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

ANOVA^d

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	4.9E+10	5	9790754665	12.098	.000 ^a
	Residual	1.1E+10	14	809256653		
	Total	6.0E+10	19			
2	Regression	4.9E+10	4	1.223E+10	16.121	.000 ^b
	Residual	1.1E+10	15	758415265		
	Total	6.0E+10	19			
3	Regression	4.8E+10	3	1.609E+10	21.452	.000 ^c
	Residual	1.2E+10	16	750210860		
	Total	6.0E+10	19			

- a. Predictors: (Constant), ส.อุตสาหกรรมหลัก, ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน, ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)
- b. Predictors: (Constant), ส.อุตสาหกรรมหลัก, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน, ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)
- c. Predictors: (Constant), ส.อุตสาหกรรมหลัก, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน
- d. Dependent Variable: ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	-2495.996	278293.3		-.009	.993
	อัตราแลกเปลี่ยน	9125.868	4687.241	1.219	1.947	.072
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	1.511E-02	.063	.206	.240	.814
	อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย	-21249.8	11223.31	-1.330	-1.893	.079
	ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)	596.883	1142.410	.426	.522	.610
	ส.อุตสาหกรรมหลัก	-.154	.060	-2.266	-2.578	.022
2	(Constant)	30090.47	235186.6		.128	.900
	อัตราแลกเปลี่ยน	8290.120	3038.255	1.108	2.729	.016
	อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย	-21574.7	10785.76	-1.350	-2.000	.064
	ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)	772.485	849.493	.551	.909	.378
	ส.อุตสาหกรรมหลัก	-.144	.041	-2.116	-3.527	.003
3	(Constant)	230228.9	82455.03		2.792	.013
	อัตราแลกเปลี่ยน	6250.072	2037.809	.835	3.067	.007
	อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย	-29404.9	6459.928	-1.841	-4.552	.000
	ส.อุตสาหกรรมหลัก	-.125	.035	-1.833	-3.593	.002

- a. Dependent Variable: ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

Excluded Variables^c

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
2	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	.206 ^a	.240	.814	.064	1.831E-02
3	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	.492 ^b	.767	.455	.194	3.103E-02
	ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)	.551 ^b	.909	.378	.229	3.423E-02

a. Predictors in the Model: (Constant), ส.คอุตสาหกรรมหลัก, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน, ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ย (กทม.)

b. Predictors in the Model: (Constant), ส.คอุตสาหกรรมหลัก, อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ย, อัตราแลกเปลี่ยน

c. Dependent Variable: ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	4227.56	175213.0	66520.35	50408.85	20
Residual	-70618.38	46267.59	-4.00E-11	25134.77	20
Std. Predicted Value	-1.236	2.156	.000	1.000	20
Std. Residual	-2.578	1.689	.000	.918	20

a. Dependent Variable: ปริมาณเงินลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล
วันเดือนปีเกิด
สถานที่เกิด
ที่อยู่ปัจจุบัน

นางสาวปิยะภรณ์ แซ่โค้ว
31 ตุลาคม 2522
สุราษฎร์ธานี
91/249 หมู่บ้านมณีรินทร์ ม.2 ซ.ท่าอิฐ ถ.รัตนวิเศษ
ต.ไทรมา อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541

มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา จ.ชุมพร

พ.ศ. 2545

เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

พ.ศ. 2549

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ